

Bosna i Hercegovina
Brčko distrikt BiH
URED-KANCELARIJA ZA REVIZIJU
JAVNE UPRAVE I INSTITUCIJA
u Brčko distriktu BiH

Босна и Херцеговина
Брчко дистрикт БиХ
КАНЦЕЛАРИЈА-УРЕД ЗА РЕВИЗИЈУ
ЈАВНЕ УПРАВЕ И ИНСТИТУЦИЈА
у Брчко дистрикту БиХ

Islahijet 8, telefon 049 218-220, faks 049 490-276
Ислахијет 8, телефон 049 218-220, факс 049 490-276
www.revizija-bd.ba

Broj: 01-03-13-382/23
R: 09/04; 014/04/23

**IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKOG POSLOVANJA
Odjeljenja za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu
za period 1. 1. – 31. 12. 2022. godine**

Brčko, juli 2023. godine

SADRŽAJ

NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE.....	3
1 REZIME DATIH PREPORUKA	6
2 UVOD.....	9
3 OPŠTI DIO.....	9
4 PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	11
5 OSVRT NA NALAZE I PREPORUKE PRETHODNE REVIZIJE	11
6 NALAZI I PREPORUKE	17
6.1 Rukovodstvo i sistem internih kontrola.....	17
6.2 Usklađenost sa zakonom i drugim propisima	18
6.3 Plan i realizacija planom predviđenih zadataka.....	19
6.4 Planiranje i izvršenje tekućeg budžeta.....	20
6.4.1 Ostvarenje prihoda.....	20
6.4.2 Planiranje i izvršenje tekućih izdataka budžeta.....	21
6.5 Planiranje i izvršenje kapitalnog budžeta.....	31
6.6 Popis sredstava i izvora sredstava na dan 31.12.2022. godine	32
7 KOMENTAR	34
8 PRILOZI	35

ODJELJENJE ZA POLJOPRIVREDU, ŠUMARSTVO I VODOPRIVREDU BRČKO DISTRIKTA BiH n/r šefa Odjeljenja

NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

Predmet revizije

Izvršili smo reviziju finansijskog poslovanja Odjeljenja za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu (u daljnjem tekstu: Odjeljenje) za period 01. 01. – 31. 12. 2022. godine, te reviziju usklađenosti poslovanja s važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo je odgovorno za finansijsko poslovanje Odjeljenja i usklađenost poslovanja s važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, programom rada i odobrenim pozicijama budžeta. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za sprečavanje i otkrivanje materijalno značajnih grešaka u finansijskom poslovanju Odjeljenja, kao i primjerenost i ponašanje revidiranog Odjeljenja nad sredstvima i imovinom koja mu je data na upravljanje. Rukovodstvo je odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu s važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskom poslovanju na osnovu izvršene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, brojevi: 18/18 i 15/22) i INTOSAI okvirom profesionalnih objava¹. Međunarodni standardi vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI) nalažu da radimo u skladu s etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se u razumnoj mjeri uvjerimo da finansijsko poslovanje ne sadrži materijalno značajne greške, te da je poslovanje usklađeno s važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o usklađenosti finansijskog poslovanja sa zakonskim i drugim relevantnim propisima, odobrenim i izvršenim pozicijama budžeta i izvršavanje poslova iz svoje nadležnosti. Izbor postupka je zasnovan na revizorskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika materijalno

¹ Odluka o objavi Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizorskih institucija (INTOSAI), „Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 9/23. INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

značajnih pogrešaka u finansijskom poslovanju. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za finansijsko poslovanje, s ciljem osmišljavanja revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima i zadovoljavaju standarde revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Osnov za izražavanje mišljenja

- Sredstva za podsticaje poljoprivrednoj proizvodnji (subvencije privatnim preduzećima i preduzetnicima) za 2022. godinu planirana su u iznosu od 18.850.000,00 KM, a realizovana u iznosu od 18.837.940,89 KM ili 99,94%.
Sredstva u budžetu planirana su za subvencije privatnim preduzećima i preduzetnicima bez usvojene Strategije razvoja poljoprivrede i ruralnih područja, bez analize da je finansiranje, odnosno sufinansiranje programa i projekata pravnog ili fizičkog lica najefikasniji način za ostvarivanje definisanih ciljeva javnih politika iz nadležnosti budžetskog korisnika. Odjeljenje nije planirano sredstva za procjenu učinka provedenog programa odnosno projekta koji finansira, što nije u skladu s članom 58 stavom 3 Zakona o budžetu.
Odjeljenje, putem Komisije za internu kontrolu nije uspostavilo kontinuiran nadzor nad realizacijom podsticaja (kontrolu rada komisija na terenu, neposredan uvid u utvrđeno stanje na terenu i kontrolu markiranja životinja), što nije u skladu sa Planom interne kontrole i odredbama člana 16 stava 3 Pravilnika o načinu i uslovima podsticaja u poljoprivrednoj proizvodnji (detaljnije pod 6.4.2 Izvještaja).
- Odjeljenje je planiralo prihode u iznosu od 995.000,00 KM, a ostvarilo 1.078.355,25 KM ili 108,37% u odnosu na plan. Od ukupno ostvarenih prihoda, iznos od 302.707,12 KM ili 28,07% ostvarenih prihoda odnosi se na prihode od veterinarskih usluga i sanitarnih pregleda. Iznos naplaćenih potraživanja (iz zbirnog pregleda komitenata) ne odgovara iskazanim prihodima od veterinarskih usluga i sanitarnih pregleda, što ukazuje da tokom godine nije vršeno sravnjenje naplaćenih usluga sa evidentiranim prihodima, što nije u skladu sa odredbama člana 9 Pravilnika o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.
Odjeljenje nije provelo sve radnje radi blagovremene naplate potraživanja (prihoda od veterinarskih usluga i sanitarnih pregleda) iz svoje nadležnosti što nije u skladu sa Zakonom o budžetu, Zakonom o izvršenju budžeta i Pravilnika o računovodstvu i finansijskom izvještavanju (detaljnije pod 6.4.1 Izvještaja).
Nije izvršena procjena i nije predložen otpis nenaplativih potraživanja najmanje u iznosu od 620.879,71 KM (detaljnije pod 6.6 Izvještaja).
- Izdaci po osnovu ugovora o angažovanju lica radi obavljanja posebnih poslova ostvareni su u iznosu od 76.195,25 KM, a odnose se na angažovanje 8 lica po osnovu ugovora o posebnim poslovima. Određeni broj ugovora odnosi na obavljanje redovnih poslova iz nadležnosti Odjeljenja (bankarski poslovi, popunjavanje knjigovodstvene dokumentacije, pružanje asistencije službenicima zaduženim za prijem i obradu zahtjeva za dodjelu podsticaja u poljoprivrednoj proizvodnji), što nije u skladu sa odredbama člana 46a Zakona o državnoj službi (detaljnije pod 6.4.2 Izvještaja).

- Odjeljenje nije efikasno raspolagalo odobrenim sredstvima kapitalnog budžeta, kako je to propisano članom 78 stavom 2 pod b) Zakona o budžetu Brčko distrikta BiH i članom 15 stavom 1 pod b) Zakona o izvršenju budžeta Brčko distrikta BiH za 2022. godinu. Odobrena sredstva za period 2020 - 2022. godine u iznosu od 2.005.798,61 KM, izvršena su u iznosu od 522.176,36 KM ili 26,03% plana, što ukazuje na neefikasno korištenje i nepotrebno zadržavanje budžetskih sredstava za kapitalne projekte (detaljnije pod 6.5. Izvještaja).
- Popis sredstava, potraživanja i obaveza na dan 31.12.2022. godine nije izvršen u skladu s Pravilnikom o računovodstvu i finansijskom izvještavanju (detaljnije pod 6.6. Izvještaja).

Mišljenje s rezervom

Po našem mišljenju, osim mogućih efekata napomena datih u prethodnom pasusu, finansijsko poslovanje Odjeljenja u toku 2022. godine, u materijalno značajnim aspektima je bilo usklađeno s važećom zakonskom regulativom.

Zamjenik glavnog revizora:

dr. sci. Savo Grujić, dipl. oec.

Glavni revizor:

mr. sci. Selma Šadić, dipl. oec.

1 REZIME DATIH PREPORUKA

Izvršenom revizijom finansijskog poslovanja Odjeljenja za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu u 2022. godini, konstatovali smo određene propuste i nepravilnosti, te s ciljem njihovog otklanjanja dali preporuke kako slijedi u Tabeli broj 1.

Tabela broj 1 Preporuke za 2022. godinu

Red. broj	Tačka izvješt.	Preporuka
1.	5	Potrebno je u skladu sa Zakonom o reviziji javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH, blagovremeno dostaviti program mjera za otklanjanje nepravilnosti i nedostataka utvrđenih revizorskim izvještajem.
2.	5	Potrebno je da Odjeljenje preduzme aktivnosti na otklanjanju propusta i nepravilnosti utvrđenih u revizorskim izvještajima i realizaciji datih preporuka.
3.	6.1	Potrebno je u cilju jačanja sistema internih kontrola, osigurati dosljednu primjenu postojećih pisanih procedura i pravila, te donošenje nedostajućih zakonskih akata u cilju poboljšanja uspostavljenog sistema internih kontrola.
4.	6.2	Potrebno je utvrditi pravo na korištenje godišnjeg odmora i dužinu trajanja istog, u skladu sa odredbama Zakona o državnoj službi u organima javne uprave i obezbijediti dokumentovano praćenje korištenja godišnjeg odmora u skladu sa Pravilnikom o načinu obračuna i isplate plate budžetskim korisnicima.
5.	6.2	Potrebno je blagovremeno pokrenuti postupke javnih nabavki, kako bi se isti realizovali u skladu s usvojenim Planom nabavke.
6.	6.3	Potrebno je da Odjeljenje preduzme aktivnosti na realizaciji programskih zadataka koji su predviđeni Programom rada, a isti su u nadležnosti Odjeljenja.
7.	6.3	Potrebno je da Odjeljenje blagovremeno i kontinuirano poduzima aktivnosti na realizaciji programskih zadataka koji su predviđeni Planom i programom rada Odjeljenja, u skladu sa Zakonom o Vladi Brčko distrikta BiH.
8.	6.4.1	Potrebno je da Odjeljenje vrši usaglašavanje analitičkih evidencija prihoda s podacima iz Glavne knjige Trezora po isteku svakog mjeseca, najkasnije do desetog dana u mjesecu za prethodni mjesec odnosno period u skladu s odredbama člana 9 Pravilnika o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.
9.	6.4.1	Potrebno je pratiti dospelost redovnih potraživanja za naplatu, te preduzeti aktivnosti za potpunu i pravovremenu naplatu prihoda i primitaka iz nadležnosti budžetskog korisnika, u skladu sa Zakonom o budžetu, Zakonom o izvršenju budžeta i Pravilnika o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.
10.	6.4.2	Potrebno je Izvještaje o izvršenju budžeta sačinjavati u skladu sa odredbama Zakona o budžetu Brčko distrikta BiH i Pravilnika o računovodstvu i finansijskom izvještavanju, u dijelu posebnog osvrta na sumnjiva i sporna potraživanja i mjere koje će se poduzeti radi naplate.

11.	6.4.2	Potrebno je u putnim nalogima iskazivati potpune, ažurne i tačne evidencije koje će osigurati suštinsku kontrolu korištenja službenih vozila i opravdanost izdataka za gorivo u skladu sa odredbama Pravilnika o korištenju, tehničkom održavanju i upotrebi motornih vozila i radnih mašina u vlasništvu Brčko distrikta BiH, kao i Pravilnika o obrascu, sadržaju i načinu vođenja putnog naloga.
12.	6.4.2	Potrebno je definisati vrstu i obim posebnih poslova u Odjeljenju, uslove nastanka potrebe za njihovim obavljanjem, kao i preispitati usaglašenost Organizacionog plana Odjeljenja sa potrebama za obavljanje djelatnosti.
13.	6.4.2	Potrebno je donijeti pisane procedure i kriterije koji bi regulisali način angažovanja lica za obavljanje posebnih poslova kako bi se osiguralo načelo transparentnosti.
14.	6.4.2	Potrebno je u skladu sa odredbama Pravilnika o radu službenika i namještenika u organima javne uprave, sačiniti Izvještaj o zaključenim ugovorima, ugovorenim poslovima, utrošenim sredstvima, kao i rezultatima provedene analize i ocjene efikasnosti i efektivnosti obavljenih poslova, te isti u propisanom roku dostaviti Vladi Brčko distrikta BiH.
15.	6.4.2	Potrebno je utvrditi jasne i objektivne kriterije za vrednovanje projekata koji se finansiraju iz tekućih transfera u svrhu objektivnog bodovanja.
16.	6.4.2	Potrebno je kreirati obrazac za vrednovanje pristiglih poslovnih planova koji omogućava objektivno dodjeljivanje bodova od strane članova Komisije.
17.	6.4.2	Potrebno je u skladu sa Programom utroška sredstava za samozapošljavanje u poljoprivredi na području Brčko distrikta BiH, obezbijediti dokumentovanu kontrolu namjenskog utroška sredstava Korisnika Programa, u dijelu nadležnosti Odjeljenja.
18.	6.4.2	Potrebno je da Odjeljenje insistira na poštovanju odredbi Ugovora koje se odnose na finansijsko izvještavanje s detaljno opisanim troškovima iz dodijeljenih sredstava, priloženim računima i ostalom dokumentacijom kojom se dokazuje pravilan utrošak sredstava.
19.	6.4.2	Potrebno je da Odjeljenje preko članova Komisije prilikom dodjele i kontrole utroška sredstava vrši provjeru vrijednosti nabavki u računima i ugovorima, u smislu da su u okvirima ponude i potražnje na tržištu („fer tržišne cijene“).
20.	6.4.2	Potrebno je prilikom planiranja sredstva za finansiranje, odnosno sufinansiranje programa i projekata vršiti analize i utvrditi najefikasnije načine za ostvarivanje definisanih ciljeva javnih politika iz nadležnosti budžetskog korisnika u skladu sa odredbama člana 58 stav (2) Zakona o budžetu, odnosno da se prate efekti razvoja sektora poljoprivrede i ruralnog razvoja.
21.	6.4.2	Potrebno je prilikom planiranja sredstava za finansiranje, odnosno sufinansiranje programa i projekata da budžetski korisnik planira i sredstva potrebna za procjenu učinka provedenog programa, odnosno projekta u skladu s odredbama člana 58 stava 3 Zakona o budžetu.
22.	6.4.2	Potrebno je da Odjeljenje u skladu sa odredbama Zakona o podsticaju u poljoprivrednoj proizvodnji, na kraju svake kalendarske godine dostavi gradonačelniku izvještaj o realizaciji podsticaja.

23.	6.4.2	Potrebno je da Odjeljenje putem Komisije za internu kontrolu podsticaja obezbijedi kontinuiranu i sveobuhvatnu kontrolu nad realizacijom podsticaja u skladu sa Planom kontrole i Pravilnikom o načinu i uslovima podsticaja u poljoprivrednoj proizvodnji.
24.	6.5	Potrebno je obezbijediti neophodne uslove za realizaciju kapitalnih projekata kako bi se osigurale pretpostavke za efikasno upravljanje kapitalnim budžetom, u skladu sa Zakonom o budžetu Brčko distrikta BiH i Zakonom o izvršenju budžeta Brčko distrikta BiH za 2022. godinu.
25.	6.5	Potrebno je planiranje kapitalnih projekata vršiti nakon ispunjenja neophodnih preduslova za njihovu realizaciju, u dijelu rješavanja imovinskih odnosa nad zemljištem.
26.	6.6.	Potrebno je da popisne komisije prilikom popisa dosljedno primjenjuju odredbe Pravilnika o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u dijelu propisanih rokova za sačinjavanje Izveštaja o izvršenom popisu i davanja preporuka koje moraju sadržavati način otuđenja stalnih sredstava sitnog inventara i materijala koji su rashodovani.
27.	6.6	Potrebno je da popisna komisija prilikom popisa potraživanja provjeri mogućnost naplate potraživanja u skladu s odredbama člana 2 stava 2 tačke a) Uputstva o radu popisnih komisija i obavljanju popisa sredstava, potraživanja i obaveza.
28.	6.6	Potrebno je da popisna komisija prilikom popisa potraživanja, za sva potraživanja za koja je izvjesno da neće biti naplaćena, da preporuku odnosno prijedlog da se donese Odluka o otpisu potraživanja, koja sadrži visinu i razlog otpisa sumnjivih i spornih potraživanja, kako je definisano odredbama člana 73 stava 10 tačke c) Pravilnika o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.
29.	6.6	Potrebno je popisom obuhvatiti cjelokupnu vlastitu imovinu, a ukoliko je dio imovine nedostupan, otuđen, uništen i slično, u izvještaju o izvršenom popisu predložiti otpis i isknjižavanje predmetne imovine, a u cilju da se utvrdi stvarno stanje i da se u poslovnim knjigama izvrši usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim po popisu, kako je propisano odredbama člana 72 Pravilnika o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.

NALAZI I PREPORUKE IZVJEŠTAJA O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKOG POSLOVANJA ODJELJENJA ZA POLJOPRIVREDU, ŠUMARSTVO I VODOPRIVREDU ZA 2022. GODINU

2 UVOD

Obavili smo reviziju finansijskog poslovanja Odjeljenja za 2022. godinu na osnovu ovlaštenja datih Zakonom o reviziji javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH, drugim relevantnim propisima i na osnovu Godišnjeg plana revizija. Revizija je obavljena primjenom adekvatnih metoda revizije i primjenljivim standardima revizije.

3 OPŠTI DIO

Odjeljenje je osnovano u skladu sa Statutom Brčko distrikta BiH (Sl. glasnik Brčko distrikta BiH, broj 02/10) i Zakonom o javnoj upravi Brčko distrikta BiH (Sl. glasnik Brčko distrikta BiH, broj 25/20 - prečišćeni tekst). Odredbama člana 27 Zakona o javnoj upravi Brčko distrikta BiH propisana je nadležnost Odjeljenja:

- unapređenje i razvoj poljoprivrede, šumarstva, uzgoj životinja, lov i ribolov;
- režim, upotreba, korištenje i zaštitu voda i vodotoka;
- agroindustrija;
- veterinarska djelatnost;
- zaštita i unapređivanje šuma;
- ruralni razvoj;
- i drugi poslovi iz nadležnosti Odjeljenja određeni zakonom i drugim propisima.

Za izvršavanje poslova iz nadležnosti Odjeljenja utvrđene su sljedeće organizacione jedinice:

1. Pododjeljenje za poljoprivredu,
2. Pododjeljenje za šumarstvo i vodoprivredu,
3. Pododjeljenje za veterinarstvo i
4. Pododjeljenje za analizu, administrativnu podršku i ruralni razvoj.

Pododjeljenje za poljoprivredu nadležno je za:

- razvoj i unapređenje poljoprivredne proizvodnje i stočarstva na području Brčko Distrikta BiH;
- pružanje savjetodavnih usluga iz oblasti poljoprivrede i stočarstva;
- stvaranje uslova u Brčko distriktu BiH za postprivatizaciono investiranje;
- povezivanje primarne poljoprivredne proizvodnje i prehrambene industrije u Brčko distriktu BiH.

Pododjeljenje za šumarstvo i vodoprivredu nadležno je za:

- pripremanje i sprovođenje zakona i drugih propisa iz oblasti šumarstva, lovstva i vodoprivrede s ciljem racionalnog korištenja i zaštite šumskog fonda, racionalnog korištenja i zaštite divljači i lovišta, racionalnog korištenja i zaštite voda i vodnog dobra;

- obavljanje normativno-pravnih, studijsko-analitičkih, upravno-nadzornih poslova i poslova stručnog nadzora koji se odnose na oblast šumarstva, lovstva i vodoprivrede;
- pripremanje strategija i razvojnih politika upravljanja šumama i šumskim fondom, lovištima i lovnim fondom, vodama, vodoprivrednim objektima i javnim vodnim dobrom;
- pripremanje akata, analiza i informacija iz oblasti šumarstva, lovstva i vodoprivrede;
- pripremanje stručnih podloga i rješenja za izradu razvojnog programa šumarstva, lovstva i vodoprivrede;
- čuvanje i zaštitu šumskog fonda kroz organizovani rad čuvarske službe;
- izradu prijedloga budžeta Pododjeljenja;
- implementaciju projekata iz oblasti šumarstva, lovstva i vodoprivrede te koordinaciju s međunarodnim organizacijama koje finansiraju projekte iz navedenih oblasti u nadležnosti Pododjeljenja;
- davanje stručnih mišljenja, tumačenja i uputstava iz djelokruga rada Pododjeljenja;
- provođenje međunarodne saradnje, praćenje provođenje ugovora, konvencija i projekata;
- pripremanje potrebnih izvještaja Vladi i Skupštini kao i drugim nadležnim institucijama.

Pododjeljenje za veterinarstvo nadležno je za:

- publikovanje veterinarskih certifikata, uputstava i potvrda;
- veterinarske preglede proizvoda, sirovina prehrambenih proizvoda i njihovo obilježavanje, kao i veterinarske preglede stočne hrane, vode za napajanje životinja i otpadaka u proizvodnji, skladištenju i prometu radi obezbjeđivanja zdravstvene ispravnosti;
- praćenje i kontrolu trgovine i upotrebe lijekova u veterinarskoj medicini;
- kontrolu efikasnosti i štetnosti lijekova;
- kontrolu zdravstvene ispravnosti prehrambenih proizvoda, otpadaka i stočne hrane, životinjskog sjemena, jajnih ćelija i embriona, kao i vode za napajanje životinja;
- vođenje registra životinja i objekata na regionalnom i nacionalnom nivou u skladu s propisima;
- osposobljavanje jedinica za prvu veterinarsku pomoć civilne zaštite;
- obezbjeđivanje izvođenja kontrole imunosti;
- obezbjeđivanje izvođenja i organizaciju praćenja ostataka štetnih materija u prehrambenim proizvodima;
- obezbjeđivanje izvođenja i organizaciju praćenja ostataka štetnih materija kod životinja i stočne hrane;
- uvođenje i razvijanje informacionog sistema u veterinarstvu BiH.

Pododjeljenje za analizu i administrativnu podršku i ruralni razvoj nadležno je za:

- izradu planova za ruralni razvoj sela koji odražavaju potrebe i aspiracije lokalnog stanovništva u skladu s prirodnim bazom resursa;
- koordinaciju razvoja pomenutih planova od strane Vlade, nevladinih organizacija i donatora (što će koristiti kao osnova mikro-kreditnih linija pogodnih za razvoj malih preduzeća u ruralnim područjima);
- odabiranje pilot projekata za implementaciju na osnovu ocjene ekonomskog i socijalnog efekta koje bi oni mogli imati.

- kreiranje mjera koje mogu dovesti do povećanja zaposlenosti u nepoljoprivrednim djelatnostima u ruralnim područjima uključujući male sheme za započinjanje biznisa;
- provođenje aktivnosti upravljanja i koordinaciju projekata u Odjeljenju;
- implementaciju projekata EU iz oblasti robnih i novčanih kredita;
- monitoring kredita i projekata;
- podršku obezbjeđenju ruralnih kredita;
- koordinaciju entitetskih, povezanih projektnih inicijativa.

Za izvršenje poslova iz djelokruga rada Odjeljenja sistematizovana su ukupno 83 radna mjesta u Organizacionom planu, dok je na dan 31.12.2022. godine u Odjeljenju bilo 77 zaposlenika.

Odjeljenje je smješteno u vlastitom prostoru u Mostarskoj ulici 145 (zgrada bivšeg Instituta za uljarice).

4 PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije je finansijsko poslovanje u 2022. godini, u dijelu planiranja i izvršenja budžeta, ocjene sistema internih kontrola, kao i usklađenosti poslovanja iz svoje nadležnosti sa zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije finansijskog poslovanja Odjeljenja je da omogući revizoru da na osnovu prikupljenih dokaza izrazi mišljenje o tome da li je finansijsko poslovanje, obavljeno u skladu sa zakonskim važećim propisima kao i primjerenog ponašanja rukovodioca Odjeljenja nad sredstvima i imovinom Brčko distrikta BiH. Pored toga revizija je planirana i izvršena sa ciljem pribavljanja realne osnove za ocjenu da li su preduzete sve mjere za namjensko trošenje budžetskih sredstava za svrhe za koje je dato ovlaštenje donošenjem budžeta, te davanja preporuka za dalji rad sa posebnim naglaskom na što efikasniju zaštitu javne imovine i ekonomično trošenje javnih sredstava putem jačanja internih kontrola.

Obim revizije je utvrđen internim planskim dokumentima revizije finansijskog poslovanja za 2022. godinu.

S obzirom da se revizija obavlja provjerama na bazi uzoraka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

5 OSVRT NA NALAZE I PREPORUKE PRETHODNE REVIZIJE

Kancelarija za reviziju javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH (u daljem tekstu: Kancelarija za reviziju) izvršila je reviziju finansijskog poslovanja Odjeljenja za 2021. godinu i dostavila konačan izvještaj broj: 01-02-03-13-258/22, dana 10.6.2022. godine, u kojem su date odgovarajuće preporuke za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti.

Odjeljenje je sačinilo Akcioni plan po preporukama datim u Izvještaju o reviziji za 2021. godinu, broj: 13-001295/22 od 27.7.2022. godine, te isti dostavilo Kancelariji za reviziju 5.8.2022.godine.

Odredbama člana 17 stava 3 Zakona o reviziji javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH, propisano je da revidirana institucija ima obavezu da u roku od 30 dana prijema revizorskog izvještaja dostavi Kancelariji za reviziju program mjera otklanjanja uočenih nedostataka. Odjeljenje nije u propisanom roku dostavilo program mjera za otklanjanje nepravilnosti i

nedostataka utvrđenih revizorskim izvještajem za 2021. godinu, što nije u skladu s odredbama člana 17 stava 3 Zakona o reviziji javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH.

Potrebno je u skladu sa Zakonom o reviziji javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH, blagovremeno dostaviti program mjera za otklanjanje nepravilnosti i nedostataka utvrđenih revizorskim izvještajem.

Osvrtom na preporuke date u izvještajima o obavljenim revizijama za prethodne godine, te na osnovu uvida u preduzete aktivnosti, u narednoj tabeli (Tabela broj 2) dat je osvrt na realizaciju prethodno datih preporuka.

Tabela broj 2 Pregled realizacije preporuka

Br. pr.	Preporuke iz izvještaja za 2021. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz izvještaja za 2021. godinu	Status
1.	Potrebno je, da Odjeljenje preduzme aktivnosti na implementaciji datih preporuka, tj. da izvrši analizu i ispravi identifikovane nedostatke u Izvještaju o obavljenoj reviziji finansijskog poslovanja za prethodnu godinu, kao i prethodnih godina. Takođe je potrebno, da Odjeljenje Akcionim planom kroz procedure za naknadno praćenje realizacije preporuka, izradi informacije o preduzetim korektivnim mjerama i obrazloženjima zašto iste nisu mogle ili nisu preduzete, u cilju implementacije istih.	Odjeljenje nije preduzelo dovoljno aktivnosti na implementaciji preporuka datih u revizorskom izvještaju.	nije provedena
2.	Potrebno je, u cilju uspostavljanja i obezbjeđenja funkcionisanja efikasnog sistema internih kontrola, da Odjeljenje u svim segmentima poslovanja utvrdi konkretne vrste rizika i procijeni vjerovatnoću nastanka i stepen uticaja rizika na njihovo poslovanje, te da na osnovu definisanih rizika utvrdi jasna i konkretna pravila i procedure, kontrolne i nadzorne postupke s rokovima i nosiocima za njihovo dosljedno sprovođenje i dokumentovanje.	Odjeljenje nije utvrdilo jasna i konkretna pravila i procedure, kontrolne i nadzorne postupke s rokovima i nosiocima za njihovo dosljedno sprovođenje i dokumentovanje.	nije provedena
3.	Potrebno je da Odjeljenje, u skladu sa Metodologijom za izradu strateških i implementacionih dokumenata u Brčko distriktu BiH, izradi plan razvojnih programa i strateški plan za trogodišnji period, te iste dostavi Sektoru za opšte poslove u roku koji je određen odredbama Zakona o budžetu Brčko distrikta BiH i Pravilnika o sadržaju i metodologiji izrade, sistemu praćenja i nadzora provođenja strateških dokumenata i implementacionih dokumenata.	Odjeljenje nije izradilo strateški plan za trogodišnji period.	nije provedena

4.	Potrebno je da Odjeljenje preduzme aktivnosti na realizaciji programskih zadataka koji su predviđeni Programom rada, a isti su u nadležnosti Odjeljenja.	Odjeljenje nije preduzelo sve aktivnosti kako bi realizovalo programske zadatke.	nije provedena
5.	Potrebno je da Odjeljenje uspostavi kontinuiran i automatski upravljački mehanizam mjerenja i monitoringa izvađenih količina materijala iz vodotoka i njihovog upoređivanja s obračunatim i naplaćenim naknadama u skladu s odredbama Pravilnika o posebnoj vodoprivrednoj naknadi za izvađeni materijal iz vodotoka u BD BiH.	Odjeljenje nije uspostavilo kontinuiran i automatski upravljački mehanizam mjerenja i monitoringa izvađenih količina materijala iz vodotoka.	nije provedena
6.	Potrebno je da se Odjeljenje prilikom izrade DOB-a pridržava procjene privrednog razvoja i razvojnih programa, kao i da se prilikom sačinjavanja budžetskog zahtjeva za 2021. godinu, pridržava gornjih granica rashoda izvedenih iz DOB-a, kako je to regulisano odredbama Zakona o budžetu BD BiH.	Odjeljenje se nije pridržavalo gornjih granica rashoda izvedenih iz DOB-a.	nije provedena
7.	Potrebno je definisati vrstu i obim posebnih poslova u Odjeljenju, uslove nastanka potrebe za njihovim obavljanjem, izvršiti njihovo prethodno vrednovanje, definisati proceduru načina i trajanja angažovanja izvršilaca, kao i preispitati usaglašenost Organizacionog plana Odjeljenja sa potrebama za obavljanje djelatnosti.	Odjeljenje nije definisalo vrstu i obim poslova, uslove nastanka potrebe za njihovim obavljanjem.	nije provedena
8.	Potrebno je dodatno obrazložiti angažovanje više od 10 % lica u odnosu na broj zaposlenih.	Angažovanje lica po osnovu ugovora o posebnim poslovima ne prelazi 10% u odnosu na broj zaposlenih.	provedena
9.	Potrebno je da Odjeljenje uspostavi sistem praćenja koji bi obezbijedio suštinsku dokumentovanu kontrolu izvršenih posebnih poslova u skladu sa odredbama Pravilnika o radu službenika i namještenika u organima javne uprave.	Odjeljenje je uspostavilo sistem praćenja obavljenih posebnih poslova, sačinjavaju se izvještaji o obavljenim posebnim poslovima na mjesečnom nivou.	provedena
10.	Potrebno je u skladu sa odredbama Pravilnika o radu službenika i namještenika u organima javne uprave, sačiniti Izvještaj o zaključenim ugovorima, ugovorenim poslovima, utrošenim sredstvima, kao i rezultatima provedene analize i ocjene efikasnosti i efektivnosti obavljenih poslova, te isti u propisanom roku dostaviti Vladi BD.	Izvještaj o zaključenim ugovorima, ugovorenim poslovima ne sadrži rezultate provedene analize o efikasnosti i efektivnosti obavljenih poslova.	nije provedena
11.	Potrebno je da Odjeljenje razradi sektorsku strategiju i srednjoročni plan razvoja, te da sredstava podsticaja za razvoj poljoprivredne proizvodnje planira na način da u godišnji plan rada uključi strateške prioritete sa odgovarajućim mjerama i aktivnostima, kako za raspodjelu planiranih sredstava za podsticaje, tako i za provođenje istih, kako je regulisano odredbama Zakona o budžetu BD.	Vlada Brčko distrikta je 14.12.2022. godine donijela Odluku o usvajanju Strategije razvoja poljoprivrede i ruralnih područja Brčko distrikta BiH za period 2021. – 2027. godina. Odjeljenje nije razradilo sektorsku strategiju i srednjoročni plan razvoja.	djelimično provedena

12.	Potrebno je, da Odjeljenje dosljedno poštuje odredbe Zakona o budžetu BD BiH i Zakona o izvršenju budžeta BD BiH za 2021. godinu, u dijelu svrsishodnog i efikasnog raspolaganja odobrenim budžetskim sredstvima.	Odjeljenje je poštovalo zakonske odredbe, izvršenje tekućeg budžeta je 98% u odnosu na odobrena sredstva.	provedena
13.	Potrebno je da Odjeljenje, u skladu sa odredbama Zakona o podsticaju u poljoprivrednoj proizvodnji, na kraju svake kalendarske godine dostavi gradonačelniku izvještaj o realizaciji podsticaja.	Izvještaj o realizaciji podsticaja nije dostavljen gradonačelniku na kraju 2022. godine.	nije provedena
14.	Potrebno je da Odjeljenje blagovremeno poduzme aktivnosti na sačinjavanju i donošenju Pravilnika o načinu i uslovima podsticaja kako bi se stvorile pretpostavke za kontinuiran nadzor Komisije za internu kontrolu nad realizacijom podsticaja, kao i efektivno i efikasno obavljanje poslova iz svoje nadležnosti, u skladu sa Planom interne kontrole i odredbama Pravilnika o načinu i uslovima podsticaja u poljoprivrednoj proizvodnji.	Usvojen je Pravilnik o načinu i uslovima podsticaja, te su stvorene pretpostavke za kontinuirani nadzor Komisije za internu kontrolu nad realizacijom podsticaja.	provedena
15.	Potrebno je obezbijediti neophodne uslove za realizaciju kapitalnih projekata kako bi se osigurale pretpostavke za efikasno upravljanje kapitalnim budžetom, u skladu sa Zakonom o budžetu Brčko distrikta BiH i Zakonom o izvršenju budžeta Brčko distrikta BiH za 2021. godinu.	Nisu obezbijeđeni neophodni uslovi za realizaciju kapitalnih projekata, nizak stepen realizacije kapitalnog budžeta.	nije provedena
16.	Potrebno je obezbijediti dosljednu primjenu Uputstva o radu popisnih komisija i obavljanju popisa sredstava, potraživanja i obaveza u dijelu obuhvata cjelokupne vlastite imovine i okončanja popisa sačinjavanjem izvještaja u propisanim rokovima.	Izvještaj o popisu nije predat u propisanom roku.	nije provedena
17.	Potrebno je, dosljedno primjenjivati odredbe Uputstva o radu popisnih komisija i obavljanju popisa sredstava, potraživanja i obaveza u dijelu obavljanja godišnjeg popisa kratkoročnih i dugoročnih obaveza, kao i procjene mogućnosti naplativosti potraživanja.	Prilikom popisa potraživanja nije utvrđena mogućnost naplativosti potraživanja, niti je izvršen prijenos nenaplativih potraživanja sa redovnih na sumnjiva i sporna potraživanja.	nije provedena
18.	Potrebno je da Odjeljenje pravovremeno obavještava Direkciju za finansije Brčko distrikta BiH o tačnom datumu raspoloživosti stalnog sredstva za upotrebu, kako bi se isto preknjižilo kao sredstvo u upotrebi i otpočeo obračun amortizacije u skladu s odredbama Pravilnika o računovodstvu i finansijskom izvještavanju za budžetske korisnike.	Odjeljenje je obavijestilo Direkciju za finansije o raspoloživosti stalnih sredstava za upotrebu dopisom broj: 13-001603/22 od 26.7.2022. godine.	provedena

Br. pr.	Preporuke iz izvještaja za 2020. godinu koje nisu realizovane	Ocjena realizacije preporuka iz izvještaja za 2020. godinu	Status
1.	Potrebno je da Odjeljenje preduzme aktivnosti na realizaciji programskih zadataka koji su predviđeni Programom rada a koji su u nadležnosti Odjeljenja.	Odjeljenje nije preduzelo sve aktivnosti kako bi se realizovali programski zadaci.	nije provedena
2.	Potrebno je pridržavati se gornjih granica rashoda Odjeljenja predviđenih DOB-om u skladu sa odredbama Zakona o budžetu Brčko distrikta BiH, u dijelu izrade budžeta.	Odjeljenje se nije pridržavalo gornjih granica rashoda izvedenih iz DOB-a.	nije provedena
3.	Potrebno je definisati vrstu i obim posebnih poslova u Odjeljenju, uslove nastanka potrebe za njihovim obavljanjem, izvršiti njihovo prethodno vrednovanje, definisati proceduru načina angažovanja izvršilaca, kao i preispitati usaglašenost Organizacionog plana Odjeljenja sa potrebama za obavljanje djelatnosti.	Odjeljenje nije definisalo vrstu i obim poslova, uslove nastanka potrebe za njihovim obavljanjem.	nije provedena
4.	Potrebno je da Odjeljenje „u cilju kontinuiranog nadzora nad realizacijom podsticaja“ provodi kontrolu rada komisija za podsticaj na terenu, vrši provjeru obrađene dokumentacije, vrši neposredan uvid u utvrđeno stanje na terenu i kontrolu markiranja životinja, kako je to predviđeno Pravilnikom.	Odjeljenje nije obezbjedilo kontinuiran nadzor nad realizacijom podsticaja.	nije provedena
5.	Potrebno je obezbijediti da se izvještavanje o realizaciji i rezultatima podsticaja vrši dosljednom primjenom Zakona o podsticajima u poljoprivredi.	Izvještaj o realizaciji podsticaja nije dostavljen gradonačelniku na kraju kalendarske godine.	nije provedena
6.	Potrebno je Programom utroška sredstava definisati način i kontrolu utroška sredstava, kako je to propisano Zakonom o izvršenju Budžeta Brčko distrikta BiH,	Kontrola utroška dodijeljenih sredstva propisana je Programom utroška sredstva, ali nije obavezna, nego Šef odjeljenja može formirati Komisiju za kontrolu i nadzor namjenskog utroška sredstava.	nije provedena
7.	Potrebno je obezbijediti neophodne uslove za realizaciju kapitalnih projekata kako bi se osigurale pretpostavke za efikasno upravljanje kapitalnim budžetom, u skladu sa Zakonom o izvršenju budžeta BD BiH za 2020. godinu.	Nisu obezbijeđeni neophodni uslovi za realizaciju kapitalnih projekata, nizak stepen realizacije kapitalnog budžeta.	nije provedena
8.	Potrebno je obezbijediti dosljednu primjenu Uputstva o radu popisnih komisija i obavljanju popisa sredstava, potraživanja i obaveza u dijelu obuhvata cjelokupne vlastite imovine i okončanja popisa sačinjavanjem izvještaja u propisanim rokovima.	Izvještaj o popisu nije predat u propisanom roku.	nije provedena
9.	Potrebno je, dosljedno primjenjivati odredbe Uputstva o radu popisnih komisija i obavljanju popisa sredstava, potraživanja i obaveza u dijelu obavljanja godišnjeg popisa kratkoročnih i dugoročnih obaveza, kao i procjene mogućnosti naplativosti potraživanja.	Prilikom popisa potraživanja nije utvrđena mogućnost naplativosti potraživanja, niti je izvršen prijenos nenaplativih potraživanja sa redovnih na sumnjiva i sporna potraživanja.	nije provedena

Br. Pr.	Preporuke iz izvještaja za 2019. godinu koje nisu realizovane	Ocjena realizacije preporuka iz izvještaja za 2019. godinu	Status
1.	Potrebno je da Odjeljenje preduzme aktivnosti na realizaciji programskih zadataka koji su predviđeni Programom rada a koji su u nadležnosti Odjeljenja.	Odjeljenje nije preduzelo sve aktivnosti kako bi se realizovali programski zadaci.	nije provedena
2.	Potrebno je, prilikom izrade budžeta, pridržavati se gornjih granica rashoda predviđenih DOB-om, u skladu sa odredbama Zakona o budžetu, u dijelu izrade budžeta.	Odjeljenje se nije pridržavalo gornjih granica rashoda izvedenih iz DOB-a.	nije provedena
3.	Potrebno je definisati vrstu i obim posebnih poslova u Odjeljenju, uslove nastanka potrebe za njihovim obavljanjem, izvršiti njihovo prethodno vrednovanje, definisati proceduru načina angažovanja izvršilaca, kao i preispitati usaglašenost Organizacionog plana Odjeljenja s potrebama za obavljanje djelatnosti.	Odjeljenje nije definisalo vrstu i obim poslova, uslove nastanka potrebe za njihovim obavljanjem.	nije provedena
4.	Potrebno je angažovanje lica radi obavljanja posebnih poslova vršiti u skladu sa odredbama Zakona o državnoj službi u organima javne uprave Brčko distrikta BiH, u dijelu perioda angažovanja lica.	Poslovi koji se obavljaju na osnovu zaključenih Ugovora o obavljanju posebnih poslova traju duže od godinu dana.	nije provedena
5.	Potrebno je poduzeti aktivnosti neophodne za donošenje Pravilnika o podsticaju, u zakonom propisanom roku, s jasno utvrđenim uslovima i potrebnom dokumentacijom za priznavanje prava na podsticaj i mjerljivim parametrima za ocjenu analize uloženi sredstava sa stepenom realizacije postavljenih ciljeva, u skladu sa Zakonom.	Pravilnik osim što je donesen u Zakonom propisanom roku i dalje ne definiše jasne uslove i potrebnu dokumentaciju za priznavanje prava na potsticaj i mjerljive parametre za ocjenu analize uloženi sredstava sa stepenom realizacije postavljenih ciljeva, u skladu sa Zakonom.	nije provedena
6.	Potrebno je da Odjeljenje „u cilju kontinuiranog nadzora nad realizacijom podsticaja “provodi kontrolu rada komisija za podsticaj na terenu, vrši provjeru obrađene dokumentacije, vrši neposredan uvid u utvrđeno stanje na terenu i kontrolu markiranja životinja, kako je to predviđeno Pravilnikom.	Odjeljenje nije obezbijedilo kontinuiran nadzor nad realizacijom podsticaja.	nije provedena

Potrebno je da Odjeljenje preduzme aktivnosti na otklanjanju propusta i nepravilnosti utvrđenih u revizorskim izvještajima i realizaciji datih preporuka.

6 NALAZI I PREPORUKE

6.1 Rukovodstvo i sistem internih kontrola

Radom Odjeljenja rukovodi šef Odjeljenja, u skladu sa zakonom i uputstvima gradonačelnika, predlaže neophodne mjere radi efikasnog i efektivnog ostvarivanja utvrđenih ciljeva i zadataka iz nadležnosti Odjeljenja, zalaže se za poboljšanje stanja u oblastima iz svoje nadležnosti, te zastupa i štiti interese zaposlenih u tim oblastima. Pododjeljenjima rukovode šefovi pododjeljenja, koji pružaju pomoć šefu Odjeljenja u rukovođenju pojedinim oblastima ili područjima rada. Radi ostvarenja programskih ciljeva, kao i ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenja javnih sredstava neophodno je uspostaviti funkcionalan sistem internih kontrola, što spada u odgovornost rukovodstva. Elementi interne kontrole uspostavljeni donošenjem Pravilnika o internoj kontroli i pojedinačnih akata i procedura usmjereni su na konkretne procese: prijem i obrada zahtjeva, odobravanje podsticaja, naknadnu kontrolu podnesenih zahtjeva i ispunjenosti kriterija propisanih Pravilnikom o podsticajima, prodaja drvnih sortimenata, dodjela šumskih sadnica, kontrola čišćenja prostorija, kontrola upotrebe telefona, vođenju registra poljoprivrednih gazdinstava. Prilikom definisanja kontrolnih procedura nije izvršena identifikacija značajnih rizika koji mogu onemogućiti postizanje postavljenih ciljeva Odjeljenja, procjena vjerovatnoće njihovog nastanka i njihovog uticaja na poslovanje Odjeljenja, kao i definisanje odgovarajućih mjera za njihovo sprječavanje i korekciju negativnih efekata na poslovanje. Uspostavljene procedure, zbog usmjerenosti na pojedinačne aktivnosti Odjeljenja, ne daju dovoljnu osnovu za uspostavu cjelovitog i efikasnog sistema internih kontrola. Osim toga u sistemu internih kontrola nedostaje adekvatan sistem nadzora, informisanja i komunikacija o nalazima kontrolnih aktivnosti, kako unutar Odjeljenja tako i sa ostalim učesnicima van Odjeljenja u povezanim poslovnim procesima. Kontrolni postupci, obavljani na osnovu opštih uputstava iz organizacionog plana, su formalizovani i svedeni na rutinske transakcije, što potvrđuju uočeni propusti i nepravilnosti:

- neblagovremeno poduzimanje radnji i aktivnosti na realizaciji programskih zadataka planiranih Programom rada, koji su u nadležnosti Odjeljenja,
- neusaglašavanje prihoda Odjeljenja iz analitičke evidencije sa podacima iz glavne knjige Trezora, što nije u skladu s Pravilnikom o računovodstvu i finansijskom izvještavanju,
- nedefinisanje vrste i obima posebnih poslova u Odjeljenju, uslova nastanka potrebe za njihovim obavljanjem, neizvršavanje njihovog prethodnog vrednovanja, nedefinisanje procedure načina angažovanja izvršilaca,
- neprovođenju kontinuiranog nadzora nad realizacijom podsticaja, na način da se vrši kontrola rada komisija za podsticaj na terenu, provjera obrađene dokumentacije, neposredan uvid u utvrđeno stanje na terenu i kontrola markiranja životinja, kako je to propisano Pravilnikom o podsticajima u poljoprivrednoj proizvodnji,
- nesačinjavanje izvještaja o realizaciji podsticaja za 2022. godinu, u skladu s članom 9 Zakona o podsticaju u poljoprivrednoj proizvodnji,
- nisu obezbijeđeni neophodni uslovi za realizaciju kapitalnih projekata kako bi se osigurala pretpostavke za efikasno upravljanje kapitalnim budžetom, u skladu sa Zakonom o izvršenju budžeta Brčko distrikta BiH za 2022. godinu,
- nedosljedna primjena Pravilnika o računovodstvu i finansijskom izvještavanju i Uputstva o radu popisnih komisija i obavljanju popisa sredstava, potraživanja i obaveza u dijelu obuhvata cjelokupne vlastite imovine, okončanja popisa sačinjavanjem izvještaja u propisanim rokovima, obavljanja godišnjeg popisa

kratkoročnih i dugoročnih obaveza, kao i procjene mogućnosti naplativosti potraživanja.

Potrebno je u cilju jačanja sistema internih kontrola, osigurati dosljednu primjenu postojećih pisanih procedura i pravila, te donošenje nedostajućih zakonskih akata u cilju poboljšanja uspostavljenog sistema internih kontrola.

6.2 Usklađenost sa zakonom i drugim propisima

Odredbama člana 73 (Utvrđivanje i korištenje godišnjeg odmora) Zakona o državnoj službi u organima uprave Brčko distrikta BiH stav 1 definisano je:

trajanje i korištenje godišnjeg odmora utvrđuje rješenjem nadležni organ za ljudske resurse, a odobrava rukovodilac organa javne uprave, na osnovu plana korištenja.

Odredbe člana 74 (Način korištenja godišnjeg odmora) Zakona o državnoj službi u organima uprave Brčko distrikta BiH definišu da:

(1) Godišnji odmor može se koristiti cijeli ili u dijelovima, s tim da se najmanje polovina godišnjeg odmora mora iskoristiti u tekućoj godini.

(2) Godišnji odmor iz prethodne godine može se iskoristiti najkasnije do 30. juna tekuće godine.

Odredbama člana 123 (Odlučivanje o pravima, obavezama i odgovornostima) stav (1) navedenog Zakona propisano je da o pravima i obavezama službenika, odnosno namještenika odlučuje gradonačelnik odnosno **rukovodilac organa javne uprave po službenoj dužnosti** ili po zahtjevu službenika, odnosno namještenika.

Članom 5 Pravilnika o načinu obračuna i isplate plate budžetskim korisnicima propisano je da dnevna evidencija ostvarenih sati efektivnog rada i vremena odsustvovanja s posla u mjesecu, predstavlja osnov za unos podataka o ostvarenim satima rada ili odsustvovanja s posla za svako lice. Svaki podatak upisan u dnevnu evidenciju mora odgovarati podacima iz dokumenata u prilogu (rješenje, odluka i dr.).

Revizijom smo utvrdili da su zaposlenici Odjeljenja koristili godišnji odmor na osnovu Zahtjeva za korištenje godišnjeg odmora bez izdatog Rješenja o korištenju godišnjeg odmora, kojim se utvrđuje pravo i dužina trajanja godišnjeg odmora za tekuću godinu.

Na osnovu pregledanih obrazaca zahtjeva za korištenje godišnjeg odmora nismo mogli utvrditi da li se radi o korištenju odmora iz prethodne ili tekuće godine, niti smo mogli utvrditi dužinu trajanja odmora, odnosno broj dana koji je odobren zaposleniku u svrhu godišnjeg odmora, što nije u skladu s odredbama Zakona o državnoj službi u organima uprave Brčko distrikta BiH.

Osim toga, u dnevnu evidenciju ostvarenih sati efektivnog rada i vremena odsustvovanja s posla unosi se korištenje godišnjeg odmora bez odgovarajućeg priloga odnosno rješenja kojim se utvrđuje broj dana godišnjeg odmora za tekuću godinu, što nije u skladu s odredbama Pravilnika o načinu obračuna i isplate plate budžetskim korisnicima.

Potrebno je utvrditi pravo na korištenje godišnjeg odmora i dužinu trajanja istog, u skladu s odredbama Zakona o državnoj službi u organima javne uprave i obezbijediti dokumentovano praćenje korištenja godišnjeg odmora u skladu s Pravilnikom o načinu obračuna i isplate plate budžetskim korisnicima.

Javne nabavke

Planom nabavki za 2022. godinu Odjeljenje je planiralo nabavke procijenjene vrijednosti bez PDV-a 1.795.372,74 KM, odnosno s PDV-om 2.100.586,11 KM.

Odjeljenje je po Planu nabavki za 2022. godinu planiralo provesti 28 postupaka nabavki roba procijenjene vrijednosti 268.688,32 KM, 27 postupaka nabavki usluga procijenjene vrijednosti 292.316,15 KM i 19 postupaka nabavki radova procijenjene vrijednosti 1.234.368,27 KM.

Sa 31.12.2022. godine ukupno je realizovano nabavki u iznosu od 634.253,94 KM s PDV-om, od toga na nabavku roba se odnosi 144.611,61 KM, na nabavku usluga 64.884,96 KM i na nabavke radova 424.757,37 KM, što predstavlja 30,19 % u odnosu na Plan nabavki. Veći dio postupaka javnih nabavki koji se odnosi na radove iz kapitalnog budžeta nije realizovan, što je detaljnije obrazloženo u tački 6.5 Izvještaja.

Potrebno je blagovremeno pokrenuti postupke javnih nabavki, kako bi se isti realizovali u skladu s usvojenim Planom nabavke.

6.3 Plan i realizacija planom predviđenih zadataka

Odjeljenje je za poslove iz svoje nadležnosti, koje su propisane članom 27 Zakona o javnoj upravi Brčko distrikta BiH („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, brojevi: 19/07, 2/08, 43/08, 9/13, 48/16, 9/18 i broj 25/20 - prečišćeni tekst), donijelo Godišnji plan rada za 2022. godinu, sa tri programa koji su razrađeni na šest aktivnosti.

U reviziji smo utvrdili da nisu realizovani programski zadaci koji se odnose na sljedeće aktivnosti:

- izrada Zakona o poljoprivrednom zemljištu Brčko distrikta BiH i
- zadatke koji se odnose na nasipanje poljskih puteva, sanaciju nasipa.

Potrebno je da Odjeljenje preduzme aktivnosti na realizaciji programskih zadataka koji su predviđeni Programom rada, a isti su u nadležnosti Odjeljenja.

Neblagovremeno poduzimanje aktivnosti na realizaciji programskih zadataka, nije u skladu s odredbama člana 21 tačke i) Zakona o Vladi kojim je propisana nadležnost šefa odjeljenja da preduzima neophodne mjere radi efikasnog i efektivnog ostvarivanja utvrđenih ciljeva i zadataka iz nadležnosti odjeljenja.

Potrebno je da Odjeljenje blagovremeno i kontinuirano poduzima aktivnosti na realizaciji programskih zadataka koji su predviđeni Planom i programom rada Odjeljenja, u skladu sa Zakonom o Vladi Brčko distrikta BiH.

6.4 Planiranje i izvršenje tekućeg budžeta

6.4.1 Ostvarenje prihoda

Planirani prihodi za 2022. godinu iznose 994.500,00 KM, a realizovani su u iznosu od 1.078.355,25 KM ili 108,43% u odnosu na planirane prihode. Struktura planiranih i ostvarenih prihoda prikazana je u tabeli broj 5. u Prilogu Izvještaja.

Odredbama člana 9 (Usaglašavanje) Pravilnika o računovodstvu i finansijskom izvještavanju propisano je da usaglašavanje analitičkih evidencija budžetskih korisnika s podacima iz Glavne knjige Trezora se vrši po isteku svakog mjeseca, najkasnije do desetog dana u mjesecu za prethodni mjesec odnosno period.

Uvidom u zbirni pregled komitenata potraživanja od kupaca za veterinarske usluge i sanitarne preglede na dan 31.12.2022. godine utvrdili smo da postoje preplate u iznosu 8.020,00 KM (crvena salda), a iznos naplaćenih potraživanja (iz zbirnog pregleda komitenata) ne odgovara iskazanim prihodima od veterinarskih usluga i sanitarnih pregleda, što ukazuje da tokom godine nije vršeno spravljanje naplaćenih usluga sa evidentiranim prihodima na ekonomskom kodu 722514 – Naknade za veterinarske i sanitarne preglede.

Revizijom smo utvrdili da Odjeljenje nije vršilo usaglašavanje analitičke evidencije prihoda s podacima iz Glavne knjige Trezora, što nije u skladu s odredbama člana 9 Pravilnika o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.

Potrebno je da Odjeljenje vrši usaglašavanje analitičkih evidencija prihoda s podacima iz Glavne knjige Trezora po isteku svakog mjeseca, najkasnije do desetog dana u mjesecu za prethodni mjesec odnosno period u skladu s odredbama člana 9 Pravilnika o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.

Odredbama člana 78 stava 2 Zakona o budžetu Brčko distrikta BiH propisano je, da je odgovorno lice budžetskog korisnika odgovorno za:

- a) potpunu i pravovremenu naplatu prihoda i primitaka iz nadležnosti budžetskog korisnika, za njihovu uplatu u budžet i za izvršavanje rashoda i izdataka u skladu s okvirom i namjenom kako je utvrđeno budžetom i zakonom o izvršenju budžeta i
- b) zakonito, namjensko, efikasno i ekonomično raspolaganje budžetskim sredstvima.

Odredbe stava 3 istog člana propisuju da budžetski korisnik je dužan:

- a) ispostaviti račun za potraživanje nastalo na osnovu ugovora ili za potraživanje iz bilo kojeg drugog osnova koje se odnosi na ostvarenje javnih prihoda;
- b) provesti sve radnje radi naplate potraživanja iz svoje nadležnosti u skladu s propisima.

Odredbama člana 15 (Odgovornost za izvršenje budžeta) Zakona o izvršenju Budžeta za 2022. godinu stavom 1 tačkom a) propisano je da odgovorno lice budžetskog korisnika je odgovorno za potpunu i pravovremenu naplatu prihoda i primitaka iz nadležnosti budžetskog korisnika.

Odredbama stava 2 tačke b) istog člana propisana je dužnost budžetskog korisnika da provodi sve radnje radi naplate potraživanja iz svoje nadležnosti u skladu s propisima.

Odredbama člana 32 (Kratkoročna potraživanja) stava 5 Pravilnika o računovodstvu i finansijskom izvještavanju propisano je da obveznik primjene budžetskog računovodstva dužan je pratiti dospelost redovnih potraživanja za fakturisane usluge ili prodatu robu i nakon isteka roka za naplatu preduzeti aktivnosti s ciljem naplate potraživanja.

Potraživanja po osnovu pruženih veterinarskih usluga i sanitarnih pregleda na dan 31.12.2022. godine u zbirnom pregledu komitenata iskazana su u ukupnom iznosu 233.930,66 KM.

U zbirnom pregledu komitenata (potraživanja od veterinarskih usluga i sanitarnih pregleda) na dan 31.12.2022. godine utvrdili smo da postoje preplate u iznosu 8.020,00 KM (crvena salda), što ukazuje da Odjeljenje nije izvršilo usaglašavanje potraživanja sa svojim komitentima.

Za navedeni iznos potraživanja su veća od iskazanih na dan 31.12.2022. godine, tako da ona iznose 241.950,66 KM (233.930,66 KM + 8.020,00 KM).

Utvrdili smo da su ukupna potraživanja po osnovu veterinarskih usluga i sanitarnih pregleda u odnosu na prethodnu godinu veća za 38.317,24 KM (241.950,66 KM-203.633,42 KM), a potraživanja starija od godinu dana veća su u odnosu na prošlu godinu za 28.471,79 KM (179.892,63 KM-151.420,84 KM).

Na osnovu provedene revizije utvrdili smo da Odjeljenje nije provelo sve radnje radi blagovremene naplate potraživanja iz svoje nadležnosti, što nije u skladu sa Zakonom o budžetu, Zakonom o izvršenju budžeta i Pravilnikom o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.

Potrebno je pratiti dospelost redovnih potraživanja za naplatu, te preduzeti aktivnosti za potpunu i pravovremenu naplatu prihoda i primitaka iz nadležnosti budžetskog korisnika, u skladu sa Zakonom o budžetu, Zakonom o izvršenju budžeta i Pravilnika o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.

6.4.2 Planiranje i izvršenje tekućih izdataka budžeta

Tekući budžet Odjeljenja za 2022. godinu odobren je u iznosu od 23.136.422,07 KM, a ostvaren u iznosu od 22.674.819,50 KM odnosno 98% od planiranog budžeta. Struktura budžeta odobrenih i izvršenih tekućih izdataka za 2022. godinu Odjeljenja prikazana je u Tabeli broj 3 u Prilogu Izvještaja.

Odjeljenje je sačinilo Izvještaj o izvršenju budžeta broj: 13-001265/22, od 24.2.2023. godine za period 1.1.- 31.12.2022. godine.

Sadržaj izvještaja o izvršenju budžeta propisan je članom 102 stav (1) Zakona o budžetu Brčko distrikta BiH („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“ broj: 34/19) i članom 80 stav 2 Pravilnika o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.

Odredbama člana 80 (Metodologija izrade izvještaja o izvršenju budžeta) stav (2) Pravilnika, propisano je da je obveznik primjene budžetskog računovodstva dužan Direkciji dostaviti izvještaj o izvršenju budžeta i finansijskog plana s obrazloženjem, koji obavezno treba da sadrži:

- a. izvršenje budžeta i finansijskog plana na nivou glavne grupe ekonomske klasifikacije,
- b. obrazloženje i analiza izvršenja budžeta i finansijskog plana s posebnim osvrtom na odstupanja ostvarenih od planiranih prihoda i primitaka, rashoda i izdataka na nivou glavne grupe ekonomske klasifikacije,
- c. mjere koje će se preduzeti radi otklanjanja nastalih odstupanja u narednom periodu,
- d. poseban osvrt na sumnjiva i sporna potraživanja s opisom mjera koje su poduzete radi naplaćivanja.

Revizijom smo utvrdili da je Odjeljenje sačinilo Izvještaj o izvršenju budžeta za period 1.1-31.12.2022. godine, bez obrazloženje i analiza izvršenja budžeta i finansijskog plana s posebnim osvrtom na odstupanja ostvarenih od planiranih prihoda i primitaka, te bez posebnog osvrta na sumnjiva i sporna potraživanja s opisom mjera koje su poduzete radi naplaćivanja, što nije u skladu s odredbama člana 102 Zakona o budžetu Brčko distrikta BiH i članom 80 stavom 2 Pravilnika o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.

Potrebno je Izvještaje o izvršenju budžeta sačinjavati u skladu s odredbama Zakona o budžetu Brčko distrikta BiH i Pravilnika o računovodstvu i finansijskom izvještavanju, u dijelu posebnog osvrta na sumnjiva i sporna potraživanja i mjere koje će se poduzeti radi naplate.

Bruto plate i naknade troškova zaposlenika odobrene su u iznosu od 2.031.191,40 KM, a realizovane u iznosu od 1.934.114,40 KM ili 95,22% odobrenog budžeta.

Putni troškovi su planirani u iznosu od 10.000,00 KM, a realizovani su u iznosu od 8.317,16 KM ili 83,17% u odnosu na planirane.

Izdaci za energiju planirani su u iznosu 57.500,00 KM, a realizovani u iznosu 52.508,50 KM ili 91,32 % u odnosu na planirane.

Izdaci za komunalne usluge planirani su u iznosu od 47.000,00 KM, a realizovani su u iznosu 36.380,65 KM ili 77,41% u odnosu na planirane.

Nabavka materijala i sitnog inventara planirana je u iznosu od 260.700,00 KM, a realizovana je u iznosu od 200.821,22 KM ili 77,03% u odnosu na planirane nabavke.

Izdaci za usluge prevoza i goriva planirani su u iznosu od 76.100,00 KM, a realizovani u iznosu od 68.410,27 KM ili 89,90% i odnosu na planirane izdatke.

Obaveza izdavanja putnog naloga (PN-4 obrazac) propisana je odredbama člana 5 stava 3 Zakona o prijevozu u drumskom saobraćaju Brčko distrikta BiH, a izdavanje, evidencija i način popunjavanja propisani su odredbama Pravilnika o korištenju, tehničkom održavanju i upotrebi motornih vozila i radnih mašina u vlasništvu Brčko distrikta BiH, kao i Pravilnika o obrascu, sadržaju i načinu vođenja putnog naloga.

U postupku revizije, uvidom u obrasce putnih naloga za putničke automobile (PN-4 obrazac), nismo mogli potvrditi dosljednu primjenu Pravilnika o korištenju, tehničkom održavanju i upotrebi motornih vozila i radnih mašina u vlasništvu Brčko distrikta BiH, kao i Pravilnika o obrascu, sadržaju i načinu vođenja putnog naloga, u dijelu koji se odnosi na evidentiranje početnog i krajnjeg stanja brojila, datuma i vremena polaska i dolaska na odredište za svaku pojedinačnu relaciju kretanja službenih vozila.

Navedene nepravilnosti se odnose na formalan način vođenja i sadržaj evidencija u putnim nalogima (loko vožnje i vožnje na kraćim relacijama), te skrećemo pažnju da na osnovu iskazanih informacija nismo se mogli uvjeriti u stvarnu potrošnju goriva pojedinih vozila.

Konstatujemo da evidencije u putnim nalogima nisu potpune, ažurne, tačne i ne pružaju uvid u stvarno stanje, te ne mogu u potpunosti potvrditi namjenu korištenja vozila i opravdanost iskazanih izdataka za gorivo, što nije u skladu sa odredbama Pravilnika o korištenju, tehničkom održavanju i upotrebi motornih vozila i radnih mašina u vlasništvu Brčko distrikta BiH, kao i Pravilnika o obrascu, sadržaju i načinu vođenja putnog naloga.

Potrebno je u putnim nalogima iskazivati potpune, ažurne i tačne evidencije koje će osigurati suštinsku kontrolu korištenja službenih vozila i opravdanost izdataka za gorivo u skladu sa odredbama Pravilnika o korištenju, tehničkom održavanju i upotrebi motornih vozila i radnih mašina u vlasništvu Brčko distrikta BiH, kao i Pravilnika o obrascu, sadržaju i načinu vođenja putnog naloga.

Izdaci za tekuće održavanje planirani su u iznosu od 516.100,00 KM, a realizovani u iznosu od 393.188,19 KM, odnosno 76,18% u odnosu na planirano.

Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa planirani su u iznosu 12.682,00 KM, a realizovani u iznosu od 7.574,95 KM ili 59,73 % u odnosu na planirano.

Izdaci za ugovorene i druge posebne usluge planirani su u iznosu od 525.500,00 KM, a realizovani u iznosu od 454.941,15 KM, odnosno 86,57% u odnosu na planirano.

U okviru ugovorenih usluga, **Izdaci po osnovu ugovora o angažovanju lica radi obavljanja posebnih poslova** do 31.12.2022. godine realizovani su u iznosu od 76.195,25 KM.

Zaključivanje pojedinačnih ugovora vršeno je na osnovu Odluke Vlade o davanju saglasnosti broj: 33-004465/21 od 29.12.2021. godine za angažovanje 8 lica, radi ispunjavanja obaveza iz nadležnosti Odjeljenja na poslovima za koje po obrazloženju Odjeljenja, nisu predviđena radna mjesta.

Odredbama člana 46a Zakona o državnoj službi u organima javne uprave Brčko distrikta BiH regulisano je, da su posebni poslovi, poslovi koji se obavljaju radi ispunjavanja obaveza iz nadležnosti organa javne uprave za koje nisu predviđena radna mjesta, te da angažovanje lica radi obavljanja posebnih poslova može trajati najduže do jedne godine.

Revizijom smo utvrdili da je tokom godine bilo angažovano 8 lica, da se određeni broj ugovora odnosi na obavljanje redovnih poslova iz nadležnosti Odjeljenja (bankarski poslovi, popunjavanje knjigovodstvene dokumentacije, pružanje asistencije službenicima zaduženim za prijem i obradu zahtjeva za dodjelu podsticaja u poljoprivrednoj proizvodnji), što nije u skladu sa odredbama člana 46a Zakona o državnoj službi.

Potrebno je definisati vrstu i obim posebnih poslova u Odjeljenju, uslove nastanka potrebe za njihovim obavljanjem, kao i preispitati usaglašenost Organizacionog plana Odjeljenja sa potrebama za obavljanje djelatnosti.

Potrebno je donijeti pisane procedure i kriterije koji bi regulisali način angažovanja lica za obavljanje posebnih poslova kako bi se osiguralo načelo transparentnosti.

Način angažovanja lica, naknada za obavljanje posebnih poslova, kao i forma i sadržaj ugovora o obavljanju posebnih poslova propisani su Pravilnikom o radu službenika i namještenika u organima javne uprave Brčko distrikta BiH (u daljem tekstu: Pravilnik o radu).

Odredbama člana 13 a) stava 5 Pravilnika o radu regulisano je, da je rukovodilac organa javne uprave dužan najkasnije do 15.1. naredne godine, izvršiti analizu, kao i ocjenu efikasnosti i efektivnosti obavljenih poslova po osnovu zaključenih ugovora. Odredbama istog člana Pravilnika o radu u stavu 6 definisano je da Izvještaj o zaključenim ugovorima, ugovorenim poslovima, utrošenim sredstvima, kao i rezultatima provedene analize i ocjene efikasnosti i efektivnosti obavljenih poslova, rukovodilac organa javne uprave dostavlja Vladi Brčko distrikta BiH.

Revizijom smo utvrdili da Odjeljenje nije uspostavilo sistem praćenja i kontrole obavljanja posebnih poslova po izvršiocima i ugovorenim poslovima, te nije sačinilo suštinsku analizu i ocjenu kvaliteta i količine obavljenih ugovorenih posebnih poslova pojedinačno za svako angažovano lice. Izvještaj od 17.1.2023. godine, koji je Odjeljenje sačinilo nije utemeljen adekvatnim dokumentovanjem ocjene rada izvršilaca, u smislu ocjene efikasnosti i efektivnosti obavljanja ugovorenih poslova rada, te opravdanosti ovakvog načina angažovanja.

Također, smo utvrdili da Odjeljenje nije u propisanom roku dostavilo Izvještaj o izvršenoj analizi i ocjeni efikasnosti i efektivnosti obavljenih posebnih poslova po zaključenim ugovorima u 2022. godini, Vladi Brčko distrikta BiH, što nije u skladu sa odredbama člana 13 a) stava 5 Pravilnika o radu.

Potrebno je u skladu sa odredbama Pravilnika o radu službenika i namještenika u organima javne uprave, sačiniti Izvještaj o zaključenim ugovorima, ugovorenim poslovima, utrošenim sredstvima, kao i rezultatima provedene analize i ocjene efikasnosti i efektivnosti obavljenih poslova, te isti u propisanom roku dostaviti Vladi Brčko distrikta BiH.

Tekuće i kapitalne donacije

Na ekonomskom kodu tekući transferi i donacije, budžetom za 2022. godinu planirana sredstva iznose 19.400.000,00 KM, a realizovana su u iznosu od 19.370.201,19 KM ili 99,85% u odnosu na plan. Realizacija planiranih sredstava vrši se na osnovu Zakona o podsticaju u poljoprivrednoj proizvodnji (u daljem tekstu Zakon o podsticajima), Programa utroška tekućih grantova kojeg usvaja Vlada Brčko distrikta BiH i Pravilnika o načinu i uslovima za podsticaj u poljoprivrednoj proizvodnji i Pravilnika o izmjenama i dopunama pravilnika o načinu i uslovima za podsticaj u poljoprivrednoj proizvodnji.

Struktura planiranih i realizovanih sredstava (tekućih transfera i donacija) data je u sljedećem pregledu:

	Tekući transferi, donacije i subvencije	Planirano	Ostvareno	(%) Realizacije
1.	Tekući transferi drugim i istim nivoima vlasti	500.000,00	500.000,00	100,00
2.	Tekuće donacije pojedincima	35.000,00	32.260,30	92,17
3.	Tekuće donacije neprofitnim organizacijama	15.000,00	0,00	0,00
4.	Subvencije privatnim preduzećima i preduzetnicima	18.850.000,00	18.837.940,89	99,94
	Ukupno:	19.400.000,00	19.370.201,19	99,85

Tekući transferi drugim i istim nivoima vlasti odobreni su i realizovani u iznosu od 500.000,00 KM, a odnose se na transfer Zavodu za zapošljavanje Brčko distrikta BiH, za realizaciju Programa samozapošljavanja u poljoprivredi na području Brčko distrikta BiH.

Po Programu samozapošljavanja u poljoprivredi na području Brčko distrikta BiH u 2022. godini odobrenog Odlukom Vlade od 15.6.2022. godine, te Odlukom o odobravanju tekućeg transfera i usvajanju programa utroška sredstava za samozapošljavanja u poljoprivredi na području Brčko distrikta BiH u 2022. godini od 6.7.2022. godine u iznosu od 500.000,00 KM Zavodu za zapošljavanje (korisniku sredstava).

Program samozapošljavanja u poljoprivredi na području Brčko distrikta BiH u 2022 godine je članom 5 stav (8) propisao kriterije na osnovu kojih će se vrednovati aplikacije, a to su:

- Značaj projekta i njegov doprinos poboljšanju uslova za razvoj konkurentnosti, inovacija i poduzetništva – ocjena poslovne ideje,
- Vrsta djelatnosti,
- Doprinos projekta stvaranju uslova za zapošljavanje i mogućnost dodatnog zapošljavanja u naredne dvije godine,
- Ocjena poslovnog plana,
- Osigurano sufinansiranje projekta iz sopstvenih i drugih izvora kako novčano tako i materijalno,
- Osigurana ekonomičnost projekta – održivost projekta,
- Sporazumi, predugovori za saradnju i posao, postojanje tržišta za djelatnost kojom se namjerava baviti.

Odredbama stava 10 istog člana propisano je da na osnovu navedenih kriterija Komisija je dužna kreirati obrazac za vrednovanje pristiglih poslovnih planova. Svaki od gore navedenih kriterija mogu biti vrednovani sa minimalno 5, odnosno maksimalno 10 bodova, od strane svakog člana Komisije pojedinačno.

Poslovníkom o radu Komisije utvrđuje se način rada i odlučivanja Komisije za odabir korisnika sredstava po Programu samozapošljavanje u poljoprivredi na području Brčko distrikta. Odredbama člana 5 (Način bodovanja) stava 3 navedenog Poslovníka propisano je da se svaki kriterij boduje u rasponu 5 -10 bodova.

Revizijom smo utvrdili da Poslovníkom nije detaljno razrađeno i jasno utvrđeno na koji način članovi Komisije daju svoje ocjene, odnosno davanje ocjena po datim kriterijima članova komisije predstavlja subjektivno mišljenje.

Potrebno je utvrditi jasne i objektivne kriterije za vrednovanje projekata koji se finansiraju iz tekućih transfera u svrhu objektivnog bodovanja.

Potrebno je kreirati obrazac za vrednovanje pristiglih poslovnih planova koji omogućava objektivno dodjeljivanje bodova od strane članova Komisije.

Kontrola utroška sredstava po programu samozapošljavanja iz 2020. i 2021. godine, definisana je u tački I) članu 10 u Programu samozapošljavanja u poljoprivredi na području Brčko distrikta BiH u 2020. i 2021. godini.

U skladu s članom 10 stavom 2 Programa samozapošljavanja u poljoprivredi na području Brčko distrikta BiH za 2021. godinu (u daljnjem tekstu: Programa), šef Odjeljenja je 1.6.2022. godine donio Odluku o imenovanju Komisije za kontrolu i nadzor namjenskog utroška dodijeljenih sredstava po Programu samozapošljavanja u poljoprivredi na području Brčko distrikta BiH za 2020. godinu i Programu samozapošljavanju u poljoprivredi na području Brčko distrikta BiH za 2021. godinu. U sastavu komisije su dva člana iz Zavoda za zapošljavanje i jedan član iz Odjeljenja.

Odredbama člana 2 Odluke definisan je zadatak Komisije da tokom trajanja ugovorne obaveze vrši kontrolu i nadzor namjenskog utroška dodijeljenih sredstava u skladu sa poslovnim planom korisnika i Programa samozapošljavanja u poljoprivredi na području Brčko distrikta BiH za 2020. godinu i Programa samozapošljavanju u poljoprivredi na području Brčko distrikta BiH za 2021. godinu.

Dana 14.12.2022. godine Komisija je sačinila Izvještaj o radu komisije, uz prilog 20 zapisnika o izvršenoj kontroli, na način da je izbor predmeta vršen metodom slučajnog uzorka te da je veličina uzorka 35 %, sa zaključkom da subjekti koji su bili predmet kontrole ispunjavaju uslove definisane Ugovorom i Programom samozapošljavanja u poljoprivredi na području Brčko distrikta BiH za 2020. i 2021. godinu.

Uvidom u zapisnike o izvršenoj kontroli nismo mogli utvrditi na koji konkretan projekat samozapošljavanja se odnosi, iznos sredstava koji se kontrolišu, te iz kojeg je Programa samozapošljavanja. Osim navedenog, u pojedinim zapisnicima je konstatovano da oprema koja je predmet kontrole nije dostupna na pregledu, uz usmenu izjavu članova domaćinstva da se ona nalazi na terenu, što nije dodatno provjeravano.

Revizijom smo utvrdili da je Komisija za kontrolu i nadzor namjenskog utroška dodijeljenih sredstva za 2020. i 2021. godinu sačinila ukupno 20 zapisnika o izvršenoj kontroli, te da je veličina uzorka 35% korisnika sredstava, što ne obezbjeđuje dovoljno informacija o efektima Programa, te nije dovoljan osnov za buduće planiranje ovakve vrste Programa jer veći dio sredstava nije obuhvaćen kontrolom. Osim navedenog, ovakva kontrola nije dokazala i dokumentovala da su korisnici sredstava ispunili sve obaveze navedene u članu 4 Programa, a koje se odnose na:

- (1) Korisnici su dužni da dvije godine nakon datuma izdavanja sudskog rješenja o osnivanju poslovnog subjekta aktivno obavljaju djelatnost za koju su registrovani.
- (2) Korisnici su dužni da dvije godine nakon potpisivanja ugovora aktivno obavljaju djelatnost za koju su registrovani.
- (3) Korisnici su dužni da redovno izmiruju obaveze po osnovu poreza i doprinosa.

Potrebno je u skladu s Programom utroška sredstava za samozapošljavanje u poljoprivredi na području Brčko distrikta BiH, obezbijediti dokumentovanu kontrolu namjenskog utroška sredstava Korisnika Programa, u dijelu nadležnosti Odjeljenja.

Ugovorom o dodjeli novčanih sredstava zaključenim između Brčko distrikt BiH- Vlada Brčko distrikta BiH - Odjeljenje (kao davaoca sredstava) i Zavoda za zapošljavanje Brčko distrikta BiH (kao korisnika sredstava) broj 13-002132/21 od 16.11.2021. godine u članu 2 definisano je:

- (1) Korisnik sredstava će u svrhu obezbjeđenja kontrole utroška sredstava, monitoringa i evaluacije izvještavati davaoca sredstava o zbirnom plasmanu sredstva u periodu ugovorene obaveze i to nakon 3, 6, 12 i 24 mjeseca od potpisivanja ugovora.
- (2) Korisnik sredstva će dostaviti Davaocu sredstava finansijski izvještaj sa detaljno opisanim troškovima iz dodijeljenih sredstva, priloženim računima i ostalom dokumentacijom kojom se dokazuje pravilan utrošak sredstva u roku od 30 dana od završetka projekta utroška sredstava, a izvještaj o utrošku sredstava će dostaviti najkasnije do 30. septembra naredne godine.

U skladu s članom 2 Ugovora Korisnik sredstava je 27.1.2023. godine dostavio Finansijski izvještaj o utrošenim sredstvima granta Program samozapošljavanja u poljoprivredi na području Brčko distrikta BiH u 2021. godini sa stanjem na dan 27.1.2023. godine. U prilogu Finansijskog izvještaja je Pregled utroška sredstava po Programu samozapošljavanja na području Brčko distrikta BiH u 2021. godini i Detaljan pregled utroška sredstava na dan 27.1.2023. godine. U navedenim pregledima je konstatovano da je realizacija Programa započela 27.12.2021. godine i da je potpisivanje ugovora s krajnjim korisnicima sredstava vršeno u maju 2022. godine.

U Detaljnom tabelarnom pregledu je naveden spisak korisnika sredstva, iznos odobrenih sredstava po Programu, dinamika povlačenja odobrenih sredstava, te kratak opis priloga uz zahtjev za povlačenje sredstava (ugovor o komisionoj prodaju, ugovor o kupoprodaji, računi, fakture i sl.).

Kroz cijeli postupak dodjele sredstva tekućih transfera drugim i istim nivoima vlasti Odjeljenje učestvuje preko članova u Komisiji za ocjenjivanje i kontrolu korisnika sredstava u skladu s Programom samozapošljavanja u poljoprivredi i Komisiji za kontrolu i nadzor namjenskog utroška dodijeljenih sredstva, a da **nije izvršena provjera da li su iznosi nabavke po fakturama i ugovorima po fer tržišnim cijenama.**

Revizijom smo utvrdili da Korisnik sredstava (Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta BiH) nije Odjeljenju dostavio finansijski izvještaj s detaljno opisanim troškovima iz dodijeljenih sredstava, priloženim računima i ostalom dokumentacijom kojom se dokazuje pravilan utrošak sredstava, što nije u skladu s odredbama člana 2 stava 2 Ugovora o dodjeli novčanih sredstava za 2021. godinu.

Potrebno je da Odjeljenje insistira na poštovanju odredbi Ugovora koje se odnose na finansijsko izvještavanje s detaljno opisanim troškovima iz dodijeljenih sredstava, priloženim računima i ostalom dokumentacijom kojom se dokazuje pravilan utrošak sredstava.

Potrebno je da Odjeljenje preko članova Komisije prilikom dodjele i kontrole utroška sredstava vrši provjeru vrijednosti nabavki u računima i ugovorima, u smislu da su u okvirima ponude i potražnje na tržištu („fer tržišne cijene“).

Subvencije privatnim preduzećima i preduzetnicima odobrene su u iznosu od 18.850.000,00 KM, a realizovane su u iznosu 18.837.940,89 KM, odnosno 99,94%.

Strategijom razvoja Brčko distrikta BiH 2021. - 2027.godina („Službeni glasnik“ broj 11/21) u dijelu Pregled mjera za prioritet 1.2. Razvoj poljoprivrede i ruralnih područja mjera 1.2.4. Organizacioni i kadrovski razvoj sektora poljoprivrede i ruralnog razvoja definiše da organizacioni i kadrovski razvoj sektora poljoprivrede i ruralnog razvoja treba da bude u funkciji strukturnog i ruralnog razvoja, tako **da se omogući efikasniji i djelotvorniji rad na razvoju mjera i instrumenata podrške i praćenju njihovih efekata, s jedne strane, i na njihovoj implementaciji, s druge strane, uz efikasnije pružanje usluga poljoprivrednim gazdinstvima kao primarnoj ciljnoj grupi.**

Odredbama člana 4 Pravilnika o sadržaju i metodologiji izrade, sistemu praćenja i nadzora provođenja strateških i implementacionih dokumenata stavom 4 definisano je da Sektorske strategije razvoja se izrađuju na osnovu Strategije razvoja Distrikta i usklađene su s ciklusom planiranja u Evropskoj uniji i Ciljevima održivog razvoja, a stavom 5 da Sektorske strategije razvoja predstavljaju osnovu za izradu strateških planova, programa javnih investicija, mjera ekonomske politike, DOB-a kao i budžeta Distrikta. Navedenim Pravilnikom u istom članu stavom 7 se definiše da Sektorske strategije razvoja na prijedlog budžetskog korisnika usvaja Vlada.

Odjeljenje je 15.11.2022. godine sačinilo prijedlog Strategije razvoja poljoprivrede i ruralnih područja Brčko distrikta BiH za period 2021.-2027. godina, a 15.12.2022.godine Vlada Brčko distrikta BiH je donijela Odluku o usvajanju navedene strategije.

Članom 58 Zakona o budžetu Brčko distrikt BiH (Planiranje sredstava za finansiranje i sufinansiranje programa i projekata od javnog interesa) definisano je:

- (1) Sredstva za finansiranje i sufinansiranje programa i projekata od javnog interesa planiraju se u budžetu budžetskog korisnika na osnovu prioriteta utvrđenih za finansiranje programa i projekata.
- (2) Sredstva iz stava 1 ovog člana planiraju se u budžetu ako je na osnovu analize budžetskog korisnika i provedenih javnih konsultacija utvrđeno da je finansiranje, odnosno sufinansiranje programa i projekata udruženja, fondacije odnosno drugog pravnog ili fizičkog lica najefikasniji način za ostvarivanje definisanih ciljeva javnih politika iz nadležnosti budžetskog korisnika.
- (3) Prilikom planiranja sredstava za finansiranje, odnosno sufinansiranje programa i projekata iz stava 1 ovog člana budžetski korisnik planira i sredstva potrebna za procjenu učinka provedenog programa, odnosno projekta.

Revizijom smo utvrdili da su sredstva u budžetu planirana za finansiranje programa i projekata (subvencije privatnim preduzećima i preduzetnicima) bez usvojene Strategije razvoja poljoprivrede i ruralnih područja, bez analize da je finansiranje, odnosno sufinansiranje programa i projekata pravnog ili fizičkog lica najefikasniji način za ostvarivanje definisanih ciljeva javnih politika iz nadležnosti budžetskog korisnika.

Prilikom planiranja sredstava za finansiranje odnosno sufinansiranje projekata i programa od javnog interesa Odjeljenje nije planirano sredstva za procjenu učinka provedenog programa odnosno projekta koji finansira, što nije u skladu s članom 58 stavom 3 Zakona o budžetu.

Na osnovu navedenog revizijom smo utvrdili da se ne prate efekti (učinci) od plasiranih sredstava kroz donacije odnosno subvencije privatnim preduzećima i preduzetnicima u finansiranju odnosno sufinansiranju programa i projekata korisnika sredstava.

Potrebno je prilikom planiranja sredstva za finansiranje, odnosno sufinansiranje programa i projekata vršiti analize i utvrditi najefikasnije načine za ostvarivanje definisanih ciljeva javnih politika iz nadležnosti budžetskog korisnika u skladu sa odredbama člana 58 stava 2 Zakona o budžetu, odnosno da se prate efekti razvoja sektora poljoprivrede i ruralnog razvoja.

Potrebno je prilikom planiranja sredstava za finansiranje, odnosno sufinansiranje programa i projekata da budžetski korisnik planira i sredstva potrebna za procjenu učinka provedenog programa, odnosno projekta u skladu sa odredbama člana 58 stava 3 Zakona o budžetu.

Odredbama člana 9 Zakona o podsticaju u poljoprivrednoj proizvodnji regulisano je da će Odjeljenje za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu, gradonačelniku Brčko distrikta BiH (u daljem tekstu: gradonačelnik) dostavljati izvještaj o realizaciji podsticaja na kraju svake kalendarske godine ili periodično na zahtjev gradonačelnika.

U postupku revizije utvrdili smo da Odjeljenje nije na kraju kalendarske godine dostavilo gradonačelniku izvještaj o realizaciji podsticaja za 2022. godinu, što nije u skladu s odredbama člana 9 Zakona o podsticaju u poljoprivrednoj proizvodnji.

Potrebno je da Odjeljenje u skladu s odredbama Zakona o podsticaju u poljoprivrednoj proizvodnji, na kraju svake kalendarske godine dostavi gradonačelniku izvještaj o realizaciji podsticaja.

Članom 16 (**Nadzor nad realizacijom podsticaja**) stavom 1 Pravilnika o načinu i uslovima za podsticaj u poljoprivrednoj proizvodnji (u daljnjem tekstu: Pravilnik) je propisano da nadzor nad realizacijom podsticaja vrši Odjeljenje putem Komisije za internu kontrolu za podsticaj u poljoprivrednoj proizvodnji i putem vanredne kontrole. Odredbama člana 16 stavom 2 Pravilnika definisana je nadležnost šefa Odjeljenja da imenuje Komisiju za internu kontrolu.

Šef Odjeljenja je, dana 26.8.2021. godine, donio Odluku o imenovanju Komisije za internu kontrolu (u daljnjem tekstu: Komisija za internu kontrolu).

Odredbama člana 16 stava 3 Pravilnika propisano je, da Komisija za internu kontrolu vrši:

- a. kontrolu rada komisija za podsticaj na terenu,
- b. provjeru obrađene dokumentacije,
- c. neposredan uvid u utvrđeno činjenično stanje na terenu,
- d. kontrolu markiranja životinja,
- e. sačinjavanje plana rada i kontrole, koji odobrava šef Odjeljenja,
- f. izlazak na teren po zahtjevu voditelja upravnog postupka i odobrenju šefa Odjeljenja radi naknadnog utvrđivanja činjeničnog stanja.

Komisija za internu kontrolu je, dana 14.9.2021. godine, u skladu sa stavom 3 pod e) sačinila Plan interne kontrole podnesenih zahtjeva i ispunjenosti kriterija propisanih Pravilnikom o načinu i uslovima za podsticaj u poljoprivrednoj proizvodnji (u daljem tekstu: Plan interne kontrole).

Planom interne kontrole, između ostalog regulisano je i sljedeće:

Svrha interne kontrole:

„Internom kontrolom osigurava se efektivnost i efikasnost rada, pouzdanost finansijskog izvještavanja, transparentnost izvještavanja o radu i usklađenost s relevantnim propisima“.

Obim kontrole:

„Interna kontrola će u skladu sa Pravilnikom kontinuirano vršiti nadzor nad realizacijom podsticaja po zahtjevima za dodjelu podsticaja za unapređenje poljoprivredne proizvodnje“. Komisija za internu kontrolu vrši kontrolu na osnovu slučajnog uzorka, naloga šefa Odjeljenja, prijave obrađivača predmeta i po prijavama građana “.

Obuhvat kontrole:

„Plan interne kontrole obuhvata:

- Internu kontrolu prijema zahtjeva za ostvarivanje prava na podsticaj,
- Internu kontrolu markiranja životinja koje su u sistemu,
- Internu kontrolu rada Komisije za podsticaje,
- Internu kontrolu obrade zahtjeva za dodjelu podsticaja i ispunjenost kriterija propisanih Zakonom o podsticaju u poljoprivrednoj proizvodnji, Zakonom o upravnom postupku i Pravilnikom o načinima i uslovima za podsticaj u poljoprivrednoj proizvodnji,
- Internu kontrolu isplate novčanih sredstava i
- Ispunjenost kriterija propisanih Pravilnikom.

Uvidom u zapisnike o izvršenoj internoj kontroli i Izvještaj o radu komisije za internu kontrolu broj: 23-000392/22, od 27.1.2023. godine, utvrdili smo da je Komisija za internu kontrolu izvršila i sačinila 32 zapisnika o izvršenoj internoj kontroli kojom je obuhvaćeno 105 kontrola i to:

- kontrola prijema zahtjeva - 30 kontrola,
- kontrola sačinjavanja zapisnika Komisije za podsticaj – 47 kontrola,
- kontrola markiranja životinja i kontrola perioda držanja janjadi od trenutka markiranja- 4 kontrole,
- kontrola prisustva GMO-a -3 kontrole.

Komisija za internu kontrolu je od ukupnog broja obrađenih zahtjeva (preko 2.000 podnosilaca a preko 5.000 pojedinačnih zahtjeva), izvršila odabir i kontrolu uzorka od 30 primljenih zahtjeva za podsticaj metodom slučajnog uzorka.

Konstatujemo, da se nismo mogli uvjeriti da je broj zahtjeva u uzorku dovoljan i reprezentativan, te konstatujemo da Odjeljenje, putem Komisije za internu kontrolu, nije uspostavilo kontinuiran nadzor nad realizacijom podsticaja (kontrolu rada komisija na terenu, neposredan uvid u utvrđeno stanje na terenu i kontrolu markiranja životinja), nije vršena kontrola ispunjenosti kriterija propisanih Pravilnikom, što nije u skladu s Planom interne kontrole u dijelu „Obuhvat kontrole“ i članom 16 stavom 3 Pravilnika o načinu i uslovima podsticaja u poljoprivrednoj proizvodnji.

Osim navedenog, revizijom smo utvrdili da Odjeljenje, putem interne kontrole, nije osiguralo efektivan i efikasan rad, pouzdanost finansijskog izvještavanja i transparentnost izvještavanja o radu, što takođe nije u skladu s Planom interne kontrole u dijelu „Svrha interne kontrole“ i odredbama člana 16 stava 3 Pravilnika o načinu i uslovima podsticaja u poljoprivrednoj proizvodnji.

Potrebno je da Odjeljenje putem Komisije za internu kontrolu podsticaja obezbijedi kontinuiranu i sveobuhvatnu kontrolu nad realizacijom podsticaja u skladu s Planom kontrole i Pravilnikom o načinu i uslovima podsticaja u poljoprivrednoj proizvodnji.

6.5 Planiranje i izvršenje kapitalnog budžeta

Budžet kapitalnih potreba za period 2020.–2022. godina odobren je u iznosu od 2.005.798,61 KM, a do 31.12.2022. godine je realizovan u iznosu od 522.176,36 ili 26,03% u odnosu na planirano (Tabela broj 4 u Prilogu Izvještaja).

Za 2020. godinu odobrena sredstva iznose 268.242,36 KM, a realizovana su u iznosu od 260.489,49 KM, što predstavlja 97,11% u odnosu na planirana sredstva.

Za 2021. godinu su odobrena sredstva u iznosu od 931.609,58 KM a realizovana su u iznosu od 125.941,33 KM ili 13,52% u odnosu na planirana sredstva.

Budžet kapitalnih potreba za 2022. godinu, odobren je u iznosu od 805.946,67 KM, a realizovan je u iznosu od 135.745,54 KM ili 16,84% u odnosu na planirana sredstva.

Ukupno neutrošena sredstva za period 2020.–2022. godina iznose 1.483.622,25 KM.

Članom 78 stavom 2 pod b) Zakona o budžetu Brčko distrikta BiH i članom 15 stavom 1 pod b) Zakona o izvršenju budžeta Brčko distrikta BiH za 2022. godinu je propisano da su budžetski korisnici odgovorni, između ostalog i za efikasnost u raspolaganju sredstvima koja su im odobrena budžetom.

Nerealizovanje odobrenih sredstava za kapitalne projekte ukazuje na neefikasno korištenje i nepotrebno zadržavanje budžetskih sredstava za kapitalne projekte.

Potrebno je obezbijediti neophodne uslove za realizaciju kapitalnih projekata kako bi se osigurala pretpostavke za efikasno upravljanje kapitalnim budžetom, u skladu sa Zakonom o budžetu Brčko distrikta BiH i Zakonom o izvršenju budžeta Brčko distrikta BiH za 2022. godinu.

Uvidom u Poslovni plan te njegovu realizaciju smo utvrdili da značajan broj postupaka nabavke nije pokrenut kao što su: izrada projektne dokumentacije za regulaciju korita Rašljanske rijeke, rekonstrukcija mosta na lokaciji prema njivama Objede, izgradnja potpornog zida u koritu potoka Podarevac, regulacija i uređenje korita rijeke Tinje, uređenje potoka Jagoštica. Svi navedeni projekti kandidovani su u okviru kapitalnog budžeta, a da nisu obezbijeđene pretpostavke za njihovu realizaciju, kao što su riješeni imovinsko -pravni odnosi.

Potrebno je planiranje kapitalnih projekata vršiti nakon ispunjenja neophodnih preduslova za njihovu realizaciju, u dijelu rješavanja imovinskih odnosa nad zemljištem.

6.6 Popis sredstava i izvora sredstava na dan 31.12.2022. godine

Odjeljenje je donijelo Odluku o imenovanju Komisije za popis stalnih sredstava, potraživanja i obaveza broj: 05-000894/22 od 16.11.2022. godine, sa zadatkom da izvrši redovan godišnji popis imovine i obaveza na dan 31. decembra 2022. godine.

Odredbama člana 73 (Popisne komisije) Pravilnika o računovodstvu i finansijskom izvještavanju propisano je da:

- Izvještaj o izvršenom popisu s preporukama, popisne komisije budžetskih korisnika moraju dostaviti Centralnoj popisnoj komisiji u roku od 15 dana od dana isteka poslovne godine (stav 7),

- Centralna popisna komisija na osnovu dostavljenih pojedinačnih izvještaja od strane popisnih komisija budžetskih korisnika, sačinjava Izvještaj o popisu imovine i obaveza i budžetskih korisnika Distrikta, koji treba da sadrži stvarno stanje imovine i obaveza, utvrđene razlike između stvarnog i knjigovodstvenog stanja i preporuke (stav 8).

Preporuke moraju sadržavati:

- a) način likvidacije utvrđenih manjkova,
- b) način knjiženja utvrđenih viškova,
- c) visinu i razlog otpisa sumnjivih i spornih potraživanja,
- d) način otuđenja stalnih sredstava, sitnog inventara i materijala koja su rashodovana s prijedlogom da li izvršiti prodaju putem javne licitacije, pokloniti, predati ili prodati na otpad (stav 10).

Uvidom u Izvještaj o izvršenom popisu utvrdili smo da je isti sačinjen 9.3.2023. godine, odnosno nakon propisanog roka, što nije u skladu s odredbama člana 73 stava 7 Pravilnika o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.

Revizijom smo također, utvrdili da Izvještaj o izvršenom popisu stvari, materijalnih prava, potraživanja i obaveza koji je sačinila Komisija Odjeljenja ne sadrži preporuke koje se odnose na načina otuđenja stalnih sredstava, sitnog inventara i materijala koja su rashodovana s prijedlogom da li izvršiti prodaju putem javne licitacije, pokloniti, predati ili prodati na otpad, što nije u skladu s odredbama člana 73 Pravilnika stava 10 tačke d).

Potrebno je da popisne komisije prilikom popisa dosljedno primjenjuju odredbe Pravilnika o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u dijelu propisanih rokova za sačinjavanje Izvještaja o izvršenom popisu i davanja preporuka koje moraju sadržavati način otuđenja stalnih sredstava sitnog inventara i materijala koji su rashodovani.

Odredbe člana 2 (Popis stanja) Uputstva o radu popisnih komisija i obavljanju popisa sredstava, potraživanja i obaveza stava 2 definišu da prilikom popisa potraživanja i obaveza popisne komisije su dužne provjeriti:

- a) mogućnost naplate potraživanja
- b) realnost dospjeća obaveza.

Revizijom smo utvrdili da zbirni pregled komitenata koji se nalazu u prilogu Izvještaja o popisu sadrži potraživanja koja su prenesena iz ranijeg perioda, te da nije bilo naplate u toku 2022. godine, osim toga za određena potraživanja saldo na 31.12.2022. godine je negativan. Popisana komisija nije u Izvještaju navela mogućnost naplate potraživanja, što nije u skladu s odredbama člana 2 stava 2 tačke a) Uputstva o radu popisnih komisija i obavljanju popisa sredstava, potraživanja i obaveza.

Potrebno je da popisna komisija prilikom popisa potraživanja provjeri mogućnost naplate potraživanja u skladu s odredbama člana 2 stava 2 tačke a) Uputstva o radu popisnih komisija i obavljanju popisa sredstava, potraživanja i obaveza.

Također, smo utvrdili da u okviru potraživanja po osnovu veterinarskih usluga i sanitarnih pregleda iskazanih na dan 31.12.2022. godine u iznosu od 241.950,66 KM, postoje potraživanja u iznosu od 138.133,06 KM nastala do 2015. godine, za koje je Odjeljenje obavijestilo Pravobranilaštvo Brčko distrikta BiH 8.7.2015. godine.

Osim navedenih potraživanja na osnovu podataka iz analitičke evidencije, na dan 31.12.2022. godine iskazan je iznos potraživanja od 482.746,65 KM, koji se odnosi na Far program OBNOVA 2000, i to kako slijedi:

1. Početno stanje na dan 01.01.2022. godine u iznosu od: 482.746,65 KM,
2. Saldo na dan 31.12.2022. godine u iznosu od: 482.746,65 KM.

Utvdili smo da tokom 2022. godine nije bilo naplate, te da Odjeljenje nije provjerilo mogućnost naplate iskazanog iznosa potraživanja, uz napomenu da su navedena potraživanja iz dvije hiljadite godine.

Odredbama člana 34 (Sumnjiva i sporna potraživanja) Pravilnika o računovodstvu i finansijskom izvještavanju stavom 3 propisano je da otpis sumnjivog i spornog potraživanja može se izvršiti samo nakon donesene odluke od strane Vlade, kao i na osnovu odluke nadležnog suda o nemogućnosti naplate potraživanja.

Kao što smo naprijed naveli a u skladu s odredbama člana 73 (Popisne komisije) stav (10) tačka c) Pravilnika o računovodstvu i finansijskom izvještavanju potrebno je da popisna komisija Odjeljenja da preporuku koja sadrži visinu i razlog otpisa sumnjivih i spornih potraživanja.

Na osnovu provedene revizije, obzirom da duži period nije izvjesna naplata potraživanja, utvrdili smo da nije izvršena procjena i predloženo za otpis nenaplativih potraživanja, najmanje u iznosu od 620.879,71 KM (138.133,06+482.746,65).

Potrebno je da popisna komisija prilikom popisa potraživanja, za sva potraživanja za koja je izvjesno da neće biti naplaćena, da preporuku odnosno prijedlog da se donese Odluka o otpisu potraživanja, koja sadrži visinu i razlog otpisa sumnjivih i spornih potraživanja, kako je definisano odredbama člana 73 stava 10 tačke c) Pravilnika o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.

Osim navedenog, u Izvještaju o izvršenom popisu je iskazano neslaganje između knjigovodstvenog stanja i stanja po popisu osnovnih sredstava, u iznosu od 3.076.078,95 KM zbog nemogućnosti popisivanja stanja osnovnih sredstava u ZUP „Krug mašina“, na dan 31.12.2022. godine. Osnovni sud Brčko distrikta BiH je u izvršnom predmetu radi predaje u posjed pokretnih stvari i naplate troškova izvršnog postupka, 4.12.2017. godine, donio Rješenje broj: 96 0 Ip 100898 16, čijim je dispozitivom obustavljeno izvršenje u dijelu u kome je određena predaja u posjed i slobodno raspolaganje pokretnih stvari. S tim u vezi, Interna komisija je Komisiji za popis stalnih sredstava i obaveza predložila da izvrši otpis i isknjižavanje predmetnih osnovnih sredstava, koja se vode u Odjeljenju. Međutim, Komisija za popis, imenovana od strane šefa Odjeljenja, nije predložila otpis i isknjižavanje navedenih stalnih sredstava, niti je navela razloge za neizvršavanje otpisa imovine koja se dugi niz godina evidentira u Odjeljenju.

Potrebno je popisom obuhvatiti cjelokupnu vlastitu imovinu, a ukoliko je dio imovine nedostupan, oduđen, uništen i slično, u izvještaju o izvršenom popisu predložiti otpis i isknjižavanje predmetne imovine, a u cilju da se utvrdi stvarno stanje i da se u poslovnim knjigama izvrši usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim po popisu, kako je propisano odredbama člana 72 Pravilnika o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.

7 KOMENTAR

Odjeljenju je uručen Nacrt izvještaja o reviziji finansijskog poslovanja za 2022. godinu broj: 01-03-13-299/23 na razmatranje i dostavljanje eventualnih novih dokaza i komentara na nalaze revizije. U ostavljenom roku od 15 dana Odjeljenje se nije očitovalo, stoga ovaj Izvještaj predstavlja konačan Izvještaj dostavljen klijentu, bez korekcija u odnosu na Nacrt izvještaja.

Tim za reviziju:

Envera Imamović, dipl. oec.

Rahima Turkcan, dipl. oec

8 PRILOZI

Tabela broj 3 Struktura odobrenih i izvršenih tekućih izdataka

Ekonom. kod	Naziv ekonomskog koda	Izvršenje 2021. godine	Plan 2022. godine	Rebalans i virmanizacije	Odobreno 2022. godine	Realizovani iznos 2022. godine	% reali. u odnosu na izvršenje pret. godine	% reali. u odnosu na odobr. sredstva
					(3±4)		(6/2)x100	(6/5)x100
0	1	2	3	4	5	6	7	8
611000	Plate i naknade troškova zaposlenika	2.066.511,87	2.290.644,40	-130.513,00	2.160.131,40	2.021.157,53	97,81	93,57
611100	Bruto plate	2.019.335,41	2.161.704,40	-130.513,00	2.031.191,40	1.934.114,40	95,78	95,22
611200	Naknade troškova zaposlenika	747.176,46	128.940,00	0,00	128.940,00	87.043,13	11,65	67,51
612000	Doprinosi poslodavca	60.322,19	70.708,67	0,00	70.708,67	61.318,69	101,65	86,72
613000	Izdaci za materijal, sit. inventar i usluge	1.231.972,43	1.572.082,00	-66.500,00	1.505.582,00	1.222.142,09	99,20	81,17
613100	Putni troškovi	3.833,58	10.000,00	0,00	10.000,00	8.317,16	216,96	83,17
613200	Izdaci za energiju	53.636,17	56.500,00	1.000,00	57.500,00	52.508,50	97,90	91,32
613300	Izdaci za komunalne usluge	32.323,76	43.000,00	4.000,00	47.000,00	36.380,65	112,55	77,41
613400	Nabavka materijala i sitnog inventara	188.112,67	223.700,00	37.000,00	260.700,00	200.821,22	106,76	77,03
613500	Izdaci za usluge prevoza i goriva	51.028,51	41.600,00	34.500,00	76.100,00	68.410,27	134,06	89,90
613700	Izdaci za tekuće održavanje	392.424,75	558.100,00	-42.000,00	516.100,00	393.188,19	100,19	76,18
613800	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	7.536,49	12.682,00	0,00	12.682,00	7.574,95	100,51	59,73
613900	Ugovorene i druge posebne usluge	503.076,50	626.500,00	-101.000,00	525.500,00	454.941,15	90,43	86,57
614000	Tekući transferi, donacije i dr. tekući rashodi	11.510.316,26	10.435.000,00	8.965.000,00	19.400.000,00	19.370.201,19	168,29	99,85
615100	Kapitalni grantovi drugim nivoima vlasti	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00
600000	TEKUĆI RASHODI	14.869.122,75	14.368.435,07	8.767.987,00	23.136.422,07	22.674.819,50	152,50	98,00

Tabela broj 4 Budžet kapitalnih potreba u periodu od 2020. do 2022. godine

Godina	Planirani kapitalni budžet	Izvršenje kapitalnog budžeta do 01.01.2022.g.	Izvršenje kapitalnog budžeta u 2022. godini	Izvršeno na dan 31.12.2022. godine (3+4)	Neurošena planirana sredstava na dan 31.12.2022. (2-5)	% izvršenja na dan 31.12.2022 (5/2 x 100)
1	2	3	4	5	6	7
2020.	268.242,36	86.985,56	173.503,93	260.489,49	7.752,87	97,11
2021.	931.609,58	3.135,60	122.805,73	125.941,33	805.668,25	13,52
2022.	805.946,67	0,00	135.745,54	135.745,54	670.201,13	16,84
Ukupno	2.005.798,61	90.121,16	432.055,20	522.176,36	1.483.622,25	26,03

Tabela broj 5 Pregled planiranih i naplaćenih prihoda u 2022. godini

R. br.	VRSTA PRIHODA	OPIS	Ostvarenje prethodne godine	Planirano u tekućoj godini	Ostvareno u tekućoj godini	% realizacije u odnosu na prethodnu godinu	% realizacije u odnosu na plan
						(5/3) x100	(5/4) x100
0	1	2	3	4	5	6	7
1.	721100	Ostali prihodi	47,74	0,00	0,00	-	-
2.	721131	Naknada troškova za pregled. objekata polj. apoteka	0,00	500,00	0,00	-	-
3.	722135	Ostale administrativne takse	1.360,00	6.500,00	1.686,58	124,01	25,95
4.	722511	Takse za uvjerenja o zdravstvenom stanju životinja	500,00	0,00	1.650,00	330,00	-
5.	722514	Naknada za veterinarske i sanitarne preglede	367.312,07	380.000,00	302.707,12	82,41	79,66
6.	722522	Posebna vod. priv. naknada za iskorištavanje voda	213,60	0,00	1.698,75	795,29	-
7.	722524	Posebna vod.pr. nak. za izvađeni materijal iz vodotoka	109.500,38	100.000,00	44.042,96	40,22	44,04
8.	722526	Posebna vod. priv. naknada za zaštitu od poplava	90,00	0,00	0,00	-	-
9.	722527	Vod.priv. naknada za obavljanje privrednog i sp.ribolova	3.000,00	2.000,00	7.210,00	240,33	360,50
10.	722591	Naknada za korištenje šuma	480,22	0,00	270,40	56,31	-
11.	722598	Naknada za opšte korisnu funkciju šuma	427.453,23	420.000,00	518.292,13	121,25	123,40
12.	722599	Prihodi od zateznih kamata-posebne naknade i takse	1.243,82	0,00	1.406,59	113,09	-
13.	722664	Prihodi od prodaje drveta – fizička lica	48.554,97	30.000,00	108.776,95	224,03	362,59
14.	722665	Prihodi od prodaje drveta - pravna lica	758,57	0,00	532,80	70,24	-
15.	722666	Sredstva za prostu i proširenu reprodukciju šuma	74.337,65	50.000,00	81.184,79	109,21	162,37
16.	722667	Sredstva za reprodukciju šuma u vlasništvu BD	0,00	1.000,00	1.356,91	-	135,69
17.	722668	Prihodi od polaganja ribolovačkog ispita	8,55	500,00	0,00	-	-
18.	722696	Prihodi od usluga laboratorijskog ispitivanja zemljišta	163,25	1.000,00	372,65	228,27	37,26
19.	722699	Prihodi od zateznih kamata – ostali neporezni prihodi	336,52	0,00	0,00	-	-
20.	722742	Prihodi od naknade za učinjenu štetu	0,00	0,00	1.839,64	-	-
21.	722791	Ostale neplanirane uplate	2.186,46	3.000,00	5.326,98	243,63	177,57
22.	731111	Grantovi iz inozemstva	0,00	500,00	0,00	-	-
	700000	U K U P N O:	1.037.547,03	995.000,00	1.078.355,25	103,93	108,38